

Päivän paloja

Anne-Mariella keskenmeno

Kuningatar Anne-Marie on sairastunut Roomassa ilmeisesti jännityksestä jonka alaiseksi hän joutui kun perhe pakeni Kreikasta, Anne-Marien kolmatta raskautta uhkaa keskenmeno.

"Korkein loikkari"

Janos Radvanyi, 45, joka oli Unkarin asioiden hoitajana Washingtonissa, päätti viime keväänä luopua kommunismin edustuksesta ja pyysi poliittista suojapaikkaa Yhdysvalloissa, ollen korkein virkamies joka tähänastin on loikkanut kommunisista, aloittaa opiskelut Stanfordin Yliopistossa, Palo Altoissa, Hänet Stanfordin ilmoituksen mukaan Radvanyi kirjoittaa seuraavien kahden vuoden aikana kirjan kommunisista ulkopoliitikasta.

Heräsi mutta kuoli

Glenda Gampher, 23 v., St. Louis, Mo., heräsi viime viikon perjantaina sairaalan ruumishuoneeseen, mutta kuoli neljä päivää myöhemmin. Hänet löydettiin kaupungin puistossa, näköjään elottomana. Lääkärien arvelun mukaan tyttö oli ottanut suuren annoksen unilääkettä.

Eshkol LBJ:n tilalla

Presidentti Johnson saapui maatilalleen Texasissa tiistaina. Valkoisen talon lehdistötyöryhmän tiedotuksen mukaan Israelin pääministeri Levi Eshkol viettää kaksi päivää LBJ:n tilalla, tammik. 7 ja 8 p. Kuukauden aikaisemmin kuin alkuun oli suunniteltu. Lehdistötyöryhmä sanoi LBJ:n valmistuvan tilalleen v. 1969 budjetin.

Vankien paketit takaisin

WASHINGTON -- Puolustusdepartamentilla on suuri urakka yrittää saada ottaa selvää siitä mihin saakka Pohjois Vietnamissa sotavankina oleville U.S. sotilaille osoitetut paketit menivät ennenkuin ne palautettiin. Takaisin on tullut yli 200 pakettia, merkinnällä (ranskaksi): "Palautetaan. Vietnamin postin kieltäytyy ottamasta vastaan." Hanoin viranomaiset sanovat että Hanoin postitoimistoon ei ole tullut vankina oleville U.S. sotilaille osoitettuja paketteja.

"Ystävällinen" murhaaja

Mrs. Janie Lou Gibbs, 35 v., Cordele, Ga., on ystävällisenä sanoin mukaan "hyvin kristitty". Hän on kuitenkin joutunut epäilyksenalaiseksi miehensä, kahden poikansa ja kahden lapsenlapsensa harkitusta murhasta. Murhan epäillyn tapahtuneen kahvin jatkuvalla myrkyttämisellä, arsenikillä. Viranomaiset aikovat suorittaa ruumiiden jälkitutkimuksen. Kaikki ovat kuolleet kahden vuoden sisällä, pojat olivat 13 ja 19 v. Nuorin uhri oli vain kuukauden ikäinen. Yhden ruumiista on löydetty arsenikkia. Mrs. Gibbs piti lastentarhaa, jossa oli päivittäin 25 lasta.

LBJ Vatikanissa

WASHINGTON -- LBJ poikesei paluumatkallaan pääministeri Iltin muistotilaisuudesta Vatikanissa paavin pöydällä. LBJ ja paavin tapaamisesta oli kuitenkin monia murkia joiden takia vierailu unahuttiin jopa peruttuakin. Italian hallitus antoi kuitenkin periksi erinäisissä määräyksissä, jotka koskivat turvallisuusperiaatteita.

Volpen stadiumlaki

Kuvernööri Volpen lakiehdotus \$41.6 miljoonaa maksavan stadion rakentamiseksi sai viime keskiviikkona valtion edustajahuoneessa puolelleen 125 ääntä, 91 vastaan. Yritys lakiehdotuksen hylkäämiseksi ei saanut kannatusta. Volpen ehdotus ei kuitenkaan ole vielä saanut tarvittavaa kahta kolmasosaa puolelleen. Volpen ehdotuksen mukaan tulisi Mass. Turnpike Authorityn rakentaa 50,000 katsojapaikan suuruinen kilpailuareena Suur-Bostonin läheisyyteen. Tappio, jokaarvion mukaan olisi \$1.3 miljoonaa vuodessa, korvattaisiin valtion hotellimotelliverotuloista.

□ RUOTSIN LAPSET käyttävät nyt käsinä, jotka ovat eriväriset. Ne ovat tulleet käytäntöön syyskuun 3. p:nä, jolloin liikenne vaihtoi kuningaskunnassa puolta. Jotta lapset muistaisivat, että nyt on oikea oikein eikä vasen, pitävät he oikeassa kädessä vihreää ja vasemmassa punaista käsinä.

Hallitus tiukentaa pankkien lainausvarojen käteiskassoja

WASHINGTON - Federal Reserve Board, hallituksen varainhoitolautakunta, otti viime keskiviikkona päätävän askeleen tiukentaakseen otetaan pankkien lainausvaroissa. Tiukennusote on suurin seitsemään vuoteen. Sen mukaan pankkien on pidettävä hallussaan suurempia rahavaroja shekkitilejä vastaan.

Toimenpiteeseen on ryhdytty jarruttaakseen inflaation kehitystä kotimaassa sekä vahvistamaan dollarin arvoa ulkomailla.

Ilmoitus oli ensimmäinen julkinen tiedotus hallituksen otteen tiukentumisesta luottopolitiikassa, joka on ollut melkoisen helppoa kuluvana vuotena. Rahapiireissä ilmoitus ei kuitenkaan tullut mitenkään yllättäen, sillä äskeisinä viikkoina ovat pankkien tilastomiehet vihjanneet muutokseen.

Eräs virkailija sanoi toimenpidettä "kohtuulliseksi muutokseksi."

Uuden määräyksen mukaan pankkien, joilla on yli 5-miljoonan varat on pidettävä varainhoitolautakunnan 17 pros. - suurista kaupunkien parkeissa - 12,5 prosenttia pienemmissä pankeissa. Tähänastiset vaatimukset ovat olleet 16,5 pros. ja 12 prosenttia.

Uusi määräys astuu voimaan ensi kuun aikana kahdessa as-

teessa, se koskee n. pariutuhatta pankkia, jotka hoitavat 75 prosenttia koko maan pankkiliikenteestä.

Uuden määräyksen mukaan vähenevät pankkien lainausvalmiit varat \$550-miljoonaa. Tämä summa tulee siis vähemmään lainattavista tai si- joitettavista varoista.

Maan suurten pankkien johtajat pitävät uutta määräystä tarkoituksenmukaisena. Jo presidentille, että veroja on nostettava.

Itäryhmä vaati joukkoja pois

VARSOVA -- Romania yhtyi viime viikolla Lähi-Idän kysymyksessä ensimmäisen kerran muihin itäryhmän maihin vaati- malla niiden kanssa Israelilaisten joukkojen poistamista arabeilta vallatuilta alueilta.

Itä-Euroopan ulkoministerikonferenssin päätöksiä Varso- vassa julkaistussa tiedonannossa sanotaan kahdeksan maan olevan yksimielisiä siitä, että pysyvä rauha Lähi-Idässä edellyttää ehdottomasti Israelilaisten joukkojen perääntymistä. Konferens- sin osallistuvien Neuvostoliiton, Bulgarian, Itä-Saksan, Unkarin, Puolan ja Jugoslavian ulkoministerit ja Tschechoslovakian ja Romanian varaulkoministerit.

Romania on tähän asti vain yksittäisissä lausunnoissaan vaatinut Israelilaisten joukkojen poistamista arabeilta vallatuilta alueilta. Moskovassa viime kesäkuussa pidetyssä kahdeksan maan huippukokouksessa se kieltäytyi kuitenkin allekirjoittama- masti julkilausumaa, jossa tuomittiin Israel hyökkäykseksi ja vaadittiin sen joukkojen perääntymistä. Se ei lähettänyt edus- taajansa Budapestissä kuukauden myöhemmin pidettyyn toiseen konferenssiin, jossa sosialistit olivat lupasivat jälleen poliittista, sotilaallista ja taloudellista apua arabivaltioille.

Perjantaisessa tiedonannossa ei julisteta Israelia hyökkä- jäksi, vaikka siinä sanotaankin Lähi-Idän nykyisen jännittyneen tilanteen aiheutuneen "imperialistien välintulosta".

Englannin aika tulevaisuudessa

PARIISI -- Ranskan ulkoministeri Maurice Couve de Murville sanoi, että Euroopan talousyhteisö jatkaa edelleen toimintaansa ja että Englannin ja muiden maiden jäsenyyden suhteen tapahtuu kehitystä.

Englanti ei ole vielä valmis liittymään EEC:hen mutta sen aika tulee, sanoi Couve de Murville televisiohaastattelussa. --Uskon, että EEC tulee jatkamaan toimintaansa kaikkein vaikeuksineen, ja mitä Englantiin ja muihin jäsenedokkai- siin tulee, arvelen, että asiassa kyllä tapahtuu kehitystä, hän totesi.

--Viimeistä sanaa ei ole vielä sanottu, ja tulevaisuus näyttää, onko jonain päivänä mahdollista kuvitella, että Englanti voi taloudellisista vaikeuksistaan selviytyneenä olla kypsä liittymään EEC:hen.

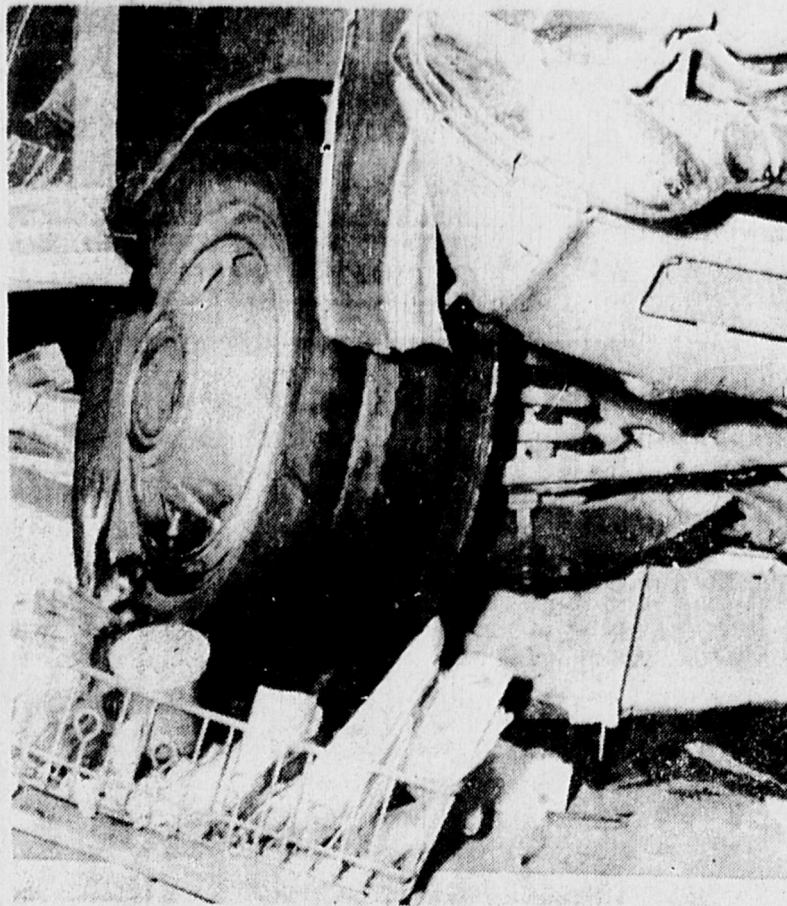
Eräiden Ranskan EEC-kumppaneiden väitteisiin, että Ranska lamauttaa Eurooppaa Couve de Murville vastasi olevan Ranskan ansiota, että EEC yleensä on olemassa. Jos Ranska kieltäytyy ryhtymästä neuvotteluihin, sen tarkoituksena on vain turvata se mitä on saavutettu ja säilyttää mahdollisuudet taloudelli- sesti terveen ja poliittisesti kehityskelpoisen yhdistyneen Euroopan rakentamiseksi, hän sanoi.

Laivapalo surmasi kolme norjalaista New Yorkissa

NEW YORK

Poliisi ryhtyi

tiistaina tutkimaan syytä norjalaisessa 5 204 tonnin rahtilaivassa Dianetissa varhain joulu- päivänä raivonneeseen tulipaloon, joka surma- si kolme merimiestä. Alus hinattiin tutkimuk- sia varten Bethlehemin laivatelakalle Hoboke- niin New Jerseyhin maanantai-iltana Hudson- joelta New Yorkin edustalta.

Mrs. Wesley L. Koch Jr., 24 v., Omaha, oli pesemässä astioita kun auto yhtäkkiä törmäsi läpi seinän ja jäi osittain lojumaan pesepöydän ja pseualtaan päälle. Auton omistaja, Herbert Schwartz, 55, sanoo olleensa nostamassa auton ajon ovela ylös kun auto, jonka moottori oli käynnissä, lähti lii- keelle omia aikojaan. Auto kulki n. 350 jalkaa, rikkoi men- nessään aita ja lopulta törmäsi Kochin keittiöpöydälle. Mrs. Koch sai selkäänsä haavan.

Cambodian prinssi varoittaa US-ta Räjähdyks tehtaassa tappoi miehen

WASHINGTON -- Keskiviik- kona oli pääkaupungin keskus- telualueella onko sotaa laajene- massa Vietnamista Cambodi- aan, Thailantiin sekä Laok- seenkin.

Laoksesta sekä Thailandista tulleiden raporttien mukaan Pohjois Vietnamin joukot ovat suorittaneet uusia hyökkäyksiä. Cambodian prinssi Norodom Si- hanouk on antanut varoituksen että hän saattaa turvautua Pu- naisen Kiinan "vapaaehtoisin" jos Amerikan sotilaat tulevat Cambodiaman.

U. S. valtion departementti teki kaikkensa torjuakseen olet- tamiuksia että Amerika on mil- länsä tavoin aikonut ajaa Viet- congin tai Pohjois Vietnamin joukkoja takaa Cambodian rajan yli.

Tälläisten arveluiden tyre- hdyttämiseksi valtioliiton Dean Rusk julkaisi U. S. tähän asti julkaisemattoman nootin Cambodialle, jouluk. 4 päivä. Nootissa sanotaan että ero- vaihtuustilasta huolimatta U. S. edelleenkin kunnioittaa Cam- bodian itsenäisyyttä, puo- leutoomattua ja itsehallin- ta. Amerikan joukoilla ei ole mitään vihameilisiä aikeita Cambodaa tai Cambodian alueilta kohtaan.

Raha-auton rosvo saaliina \$300,000 keskellä päivää

YOUNGSTOWN, Ohio -- Ros- vot veivät aseistetusta rahan- kuljetusautosta keskellä kir- kasta päivänvaloa \$300,000 roh- kealla kaappauksella esikau- pungin suurmymälän edus- talla.

Poliisipäällikkö Donald Haw- kins sanoi että rosvoilta jäi huomaamatta auton takasassa oleva \$39,416.

Mies joka oli puettu saman- laiseen tummaan uniformiin kuin auton vartijakin, avasi auton oven avaimella ja ajoi pois Almart Dept. Storen edus- talta.

DEDHAM - Dedham Trust Co. pankkiin tehtiin joulupäi- vänä murto, jonka saaliina ros- vot saivat haltuunsa ainakin \$223,000. Tutkijat sanovat että murto oli "ammattilaisten työ- tä" hyvin suunniteltu ja täy- dellisellä paikantuntumuksella suoritettu. Murtoaseena oli käytetty asetyyliinisoitua.

Kiina vaitelias uudesta ydinkokeestaan

WASHINGTON--TOKIO, tiistaina (Reuter-AFP) Salaperäisyys verhoi Kiinan uusinta ydinkokeita maanantai-iltana, mutta Washing- tonissa arvailtiin Kiinan kehittävän ydintaistelukärkeä.

Yhdysvaltojen atomienergiakomission edustaja sanoi, ettei hän voi antaa minkäänlaista selitystä sille, miksi Pekingin hallitus ei ole anta- nut ilmoitusta kokeesta vielä vuorokauden kuluttua siitä, kun se atomi- energiakomission havaintojen mukaan tehtiin Lop Norin koealueella sunnuntai-iltana. Aiemmin Kiina on kiirehtinyt ilmoittamaan ydinko- keistaan ennen kuin Yhdysvallat on ehtinyt tiedottaa havainnoistaan.

Social Securityn rahoitus - ohjelma vie alentavaan almu- järjestelmään sanovat tutkijat

WASHINGTON -- Social Security systeemi on ollut asiantuntijain jälleentarkastelun ja arvioin- nin alaisena ja sen tuloksena on kongressin tut- kintakomitealle jätetty erinäisiä lausuntoja ja eh- dotuksia. Esityksessä on huomattavinta se että muutamat asiantuntijat ovat sitä mieltä että elä- kesysteemin perusteissa, t.s., rahoituksessa, on tehtävä muutoksia, muussa tapauksessa eläkkeistä muodostuu "hallituksen almuja," jotka ovat "sopi- mattomia."

Dr. Elizabeth Deran, taksoitusrahaston tutki- ja-analytikko, on monien muiden kanssa sitä miel- tä että eläkemaksujen suorittamisessa on käytet- tävä osittain yleisiä varoja, siten säästääkseen nuoremman polven veronmaksajia joutumasta lii- an suurten maksurasitusten alaiseksi vanhempien hyväksi.

Edustajahuoneen ja senaatin taloudelliselle komitealle jät- teissä mieltelmissä sanotaan että eläkemaksujen jatkuva ko- rottaminen vie taloudellisesti kannattamattomaan tilanteeseen lisäämällä jatkuvasti se- kä työntekijän että työnantajan maksuosuutta eläkerahastoon.

V. 1967 lain mukaan seura- va korotus tulee voimaan 1968, lisäkorotuksia tulee muina vuo- sina. Niille jotka ansaitsevat \$7,800 ja siitä yli, sekä heid- än työnantajilleen, korotus v. 1968 on \$52,80.

Dr. Deran perustelee mie- lityksiä, että ne jotka jäävät nyt eläkkeelle ja ne jotka ovat jo aikaisemmin jääneet, saavat kuukausimaksuina paljon enem- män mitä he ovat maksaneet eläkerahastoon. Tästä johtuu että nuoremman työntekijä- luokkien verotuksesta otetaan varoja vanhempien ikäpolvien hyväksi.

Elizabeth Deran arvostelee varsin kärkevästi myöskin sitä, että pienimpiä eläkkeitä nos- tettiin uudessa laissa niin pal- jon että ne eivät mitenkään ole oikeassa suhteessa eläke- rahastoon maksettuihin sum- miin.

Selitys de Gaullen politiikkaan:

RANSKA HALUAA QUEBECIN URAANIA

PARIISI -- Kysymykseen, miksi presidentti de Gaulle on valinnut suhteiden huono- tamisen Canadian hallituksen kanssa suositella Quebecin irrottamista, vastaavat pa- riisilaiset lähteet, että syynä ovat Quebecin rikkaat uraani- esiintymät.

Uraanin vapaa saanti olisi Ranskan ydinaseiden ke- hittäminen perusedellytys ja vahvat ydinvoimat ovat taas de Gaullen strategian runkona.

Ranska yritti ostaa cana- dalaisista uraania vuonna 1966. Canada asetti ehdoksi kuiten- kin, että uraania voidaan käyt- tää ainoastaan rauhanomaiseen tarkoitukseen, mitä myös kau- pan jälkeen valvottaisiin ja näin kaupasta ei tullut mitään. Se ei kiinnostanut Ranskaa.

Siihen aikaan uskottiin rik- kaimpien uraaniensintymien olevan Ontariossa ja Saskat- chewanissa -- englantia puhu- vissa maakunnissa -- mutta myöhemmät löydöt Quebecis- sa muuttivat tilanteen.

Laajat uraaniensintymät sijai- tsevat Mistassinin alueella 325 mailia Montrealista pohjoiseen.

Tässä nähdään pohjimmai- sin syy de Gaullen "vapaa Quebec" - huutoihin. Itsenäinen Quebec ei olisi enää viisimie- hisen Canadian atomienergia- lautakunnan valvonnassa ja olisi vapaa myymään uraania kenelle haluaa.

Ehdotuksessa sanotaan että "meidän pitäisi ja me voimme" tukea puutteellaisia vanhuksia anteliaan, mutta erillisen fede- raaliohjelman pohjalta.

Deran sanoo että "suku- polvien välinen" varojen siir- to pitäisi korvata yleisten ve- rotulojen varoilla, siten väl- tettäisiin "Pandoran lipkaan" avaamisen aiheuttamat ikävyi- det.

Kolme talousmiestä, jotka o- vat jättäneet kongressin alako- mitealle yhteisen mielitoimensä ja ehdotuksensa, sanovat että on jo aika lopettaa Social Secu- rityn vertaaminen yksityisiin vakuutusyhteisöihin ja veron- pidätyksiä takaisinmaksuihin.

Periaatteena tulee olla että jokainen työtekevä sukupolvi huoltaa oman aikansa ei-työs- säkävän kansansa.

Talousmiehet Joseph A. Pechman, Brookings Institu- tion, Henry J. Aaron, Mary- landin Yliopistossa, ja Michael Taussing, Rutgers Yliopistossa, väittävät että palkanpidätyksen mukaan suoritettu verotus ei ole tarpeellinen piirre Social Se- curity systeemissä.

Selitys de Gaullen politiikkaan:

RANSKA HALUAA QUEBECIN URAANIA

Quebecin luonnonvarojen kä- sittelyä apulaisministeri Paul E. Auger mainitsi puolestaan, että varsinaisia uraaniensinty- miä ei ole vielä tehty lainkaan Quebecissa. On väitetty uraani- kientien olemassaolosta, mutta ei selviä näytettyä mui- denkin uraaniensintymien ole- massaolosta.

FBI tiesi Kennedyn murhasuunnitelman?

NEW ORLEANS -- Piirila- kimes Jim Garrison sanoi vii- me tiistaina että FBI antoi mar- raskuussa 1963 varoituksen että presidenttiä Kennedyä vastaan voidaan Dallasin matkalla tehdä salamurhayritys. Siitä huoli- matta Kennedyn annettin mat- kustaa Dallasissa avoautossa.

Garrison väittää että sala- murhayrityksen mahdollisuus oli jopa FBI johtajan, J. Edgar Hooverin tiedossa, ja että päivämääräkin oli annettu: marrask. 22 p.

Garrison ei ole perustellut mitenkään sitä miten hän on päässyt perille siitä että FBI tiesi salamurhasuunnittelusta ja murhayrityksestä sekä an- netusta varoituksesta.

FBI Washingtonissa ei ole antanut mitään kommentointia Garrisonin sanojen johdosta.

Garrison antoi lausuntonsa lehdistöle, sanoen myöskin että:

"LBJ tietää hyvin että Lee Oswald ei painanut lipa- sina."

- On olemassa vaara että salaisen arkiston murhaa kos- kevia asiakapereita vaihdetaan tai poistetaan ennenkuin ne jul- kaistaan.

- On olemassa vahvoja vii- tauksia siitä että Oswald tie- doitti FBI:lle salamurhan suun- nitelusta.

Parisisa on ent. suurilähet- tiläs, Helve Alphan lausunut yksityisesti julaistussa kir- jassa, että Kennedyn murhaaja on tuntematon.

RAIVAAJA

(THE PIONEER) — Established 1905

Published Tuesday, Thursday and Saturday, except on
holidays by the Raivaaja Publishing Company48 Wallace Avenue, Fitchburg, Mass. 01420
Phone 343-3822

Second class postage paid at Fitchburg, Mass.

TOIMITTAJAT

Sävele Syrjä, Aino Latva, Lempi Ikävalko-Toivola

Tilaushinnat Yhdysvalloissa ja Canadassa

Vuosikerta \$12.00 — Puoli vuotta \$7.00 — Kolme kk. \$4.00
Suomeen: Vuosikerta \$16.00 — 6 kk. \$8.00
Single Copies 10c

YK:n istunnot päättyneet tältä vuodelta

YK:n yleiskokous on päättänyt istuntonsa. Sen suurin osa saavutuksena kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden takaamiseksi voidaan pitää päätöstä että Keski-Idän probleemasta ei väitellä.

Ensin viivytettiin työohjelmallaan kaikkein räjähdyttävintä asiaa, antoivat 123 maan edustajat yleiskokouksessa turvallisuusneuvostolle aikaa hyväksyä englantilainen päätöslauselma - joka on mestarillinen sanankäyttö - jonka Neuvostoliitto sekä länsimaiden edustajat hyväksyivät.

Washingtonin ja Moskovan jatkuva yhteistoiminta rajoitetulla alueella - huolimatta niiden jyrkästä erimielisyydestä Vietnamin asiassa ja muissa kylmän sodan kysymyksissä - tekivät YK:n yleiskokouksen suurimmat saavutukset mahdollisiksi. Näistä on mainittava sopimus joka koskee astronauttien pelastamista ja palauttamista. Se koskee myös kapseleita jotka saattava joutua harhaan avaruudessa. Onnistuttiin kutsumaan yleiskokous koolle ensi keväänä siinä toivossa, että saadaan hyväksytyksi täydellinen sopimus joka kieltää ydinaseitten levittämisen.

Suurlähettiläs Goldberg sanoi hiljattain sattuvasti YK:sta, että se on osoittanut huomattavaa kykyä rauhan ylläpitämisessä, mutta ei vähäisintäkään kykyä saada rauhaa aikaan. Tosiasia on, että juuri päättyneet yleiskokous ei edistynyt lainkaan kohti sovittua ohjelmaa rauhan ylläpitämiseksi tulevaisuudessa ja kuinka se on rajoitettu. "Vapaaehtoinen" lahjoitus, josta Neuvostoliitto ja Ranska puhuivat kaksi vuotta sitten, ei ole toteutunut. Tästä johtuu että YK:n \$55 miljoonaa nouseva rauhan ylläpitämislasku on yhä maksamatta.

Yleiskokous kielsi suuremmalla enemmistöllä kuin edellisellä vuonna kommunistiselta Kiinalta YK:n jäsenyyden ja siirsi jälleen sitä päivää jolloin se on pakotettu hyväksymään tämä jäsenyys. Samalla se kielsi sen perusperiaatteen jonka jäsenmaitten hallitukset ovat sanoneet omakuvansa. Maailmanjärjestö ei yrittänyt väitellä Vietnamin sodasta (vaikka 40. eri maan ulkoministerit avajaispuheissa kannattivat Pohjois Vietnamin pommituksen lopettamista). Samalla se jätti YK:n roolin Kyproksen asiassa yleissihteri U Thantille ja turvallisuusneuvostolle joka jatkoi YK:n rauhanylläpitämisen joukkojen toimintaa kolmella kuukaudella.

Afro-Aasian enemmistö YK:ssa käyttäytyi hiltymästä kuin aikaisemmin ja kunnioitti yleiskokouksen sääntöjä ja parlamentaarista käyttäytymistä vaikka heidän toimesta saatiin lävitse sarja "imperialismisia" päätöslauseita, joilla ei ole paljoakaan merkitystä.

Ne jotka ovat seuranneet YK:n yleiskokouksen toimintaa, eivät pidä sitä aivan tuloksettomana, mutta tavanmukaan siellä pidettiin pitkiä puhevuoroja hyvin pienistä saavutuksista. Parhaimpana asiana on pidettävä sitä että eri maille on varattu paikka jossa voi neuvotella ja keskustella maailmamme vaarallisista ja uhkavista ongelmista.

Suurkaupunkien asukkaita uhkaa tukehtuminen

"Minä rakastan tätä kaupunkia, olen kasvanut täällä, mutta nyt tämä on mahdoton paikka asua ja elää," sanoi eräs mies cocktailkutsuilla. Tämä tapahtui Espanjan pääkaupungissa Madridissa. Se olisi yhtä hyvin voinut tapahtua Pariisissa, Lontoossa, New Yorkissa tai missä maailman suurkaupungissa tahansa.

Ihmiset valittavat kaupunkien yhä kasvavista liikenneruuhkista, parkkeerausvaikeuksista, melusta, saastaisesta ilmastosta, jatkuvasti nousevista elinkustannuksista ja vuokrien kohoamisista.

Tämän lisäksi Cornell yliopiston professori Lamont C. Cole varoittaa että autot polttavat ilmasta hapen nopeammin mitä vihreä kasvillisuus voi tuottaa happea ihmisen elämäntarpeisiin. Erikoisesti suurissa kaupungeissa, joissa on hyvin vähän kasvillisuutta, ilmenee happijälkeä.

Kaikki ei ole kultaa joka kiltää, sanotaan sanassa, ja suurkaupunkien asukkaiden elämä osoittaa tämän. Tässä on suuri ongelma kaupunkien suunnittelijoille, arkkitehteille ja tiedemiehille. Jos he eivät kykene selvittämään ongelmia, niin suurten väestökeskusten ihmiset tukehtuvat saastaiseen, myrkyllisten kaasujen pilaamaan ilmaan ja omaan meluunsa.

Presidentti Johnsonin 6 päivää kestänyt 27,000 mailin pituinen lentomatkalla ympäri maailman, jolloin hän osallistui Australiain pääministerin muistotilaisuuteen, vieraili sotilaittemme luona Vietnamin ja kävi Paavia tapamassa, on merkittävä tapahtuma. Kuka meistä muutamia vuosia sitten olisi pitänyt sitä mahdollisena? Toivomme, että se auttoi rauhanasiaa.

Huhut kertovat että jos Michiganin valtion kuvernööri George Romney ei onnistu Wisconsinin ja New Hampshiren nimitysvaaleissa, hän luopuu puoleensa presidenttiehdokkluudesta ja tulee kannattamaan kuvernööri Nelson Rockefellerin yrittäessä Nixonia saamasta republikaanpuolueen ehdokkuutta.

Jutustelua

Sakkoa pakokaasusta

Hurjaa vauhtia joidenkin autojen perässä kiitävien St. Louisin poliisiautojen katolla välähtelevä punainen valo ei ole varma merkki, että poliisi yrittäisi saavuttaa autoilijaa joka on ylittänyt ajonopeusrajan. Se voi sen sijaan merkitä, että autoilija on rikkonut kaupungin lakia joka koskee ilmastonsaastuttamista.

Erikoisesti koulutetut poliisit saattavat ottaa autoilijan kiinni sen takia, että auton pakoputkesta purkautuu liian paljon myrkyllistä kaasua joka saastuttaa ilmaa.

St. Louisissa on 35:lle poliisille annettu erikoinen kursori, jossa heille opetettiin tiedot milloin autosta tulee ilmaa liian paljon myrkyllistä kaasua.

Laki asettaa maximimäärän auton kehittämälle pakokaasulle. Paikallaan seisova auto saa päästää savua pakoputkestaan maximiajan 10 sekuntia ja kulkeva auto 100:n yrtin matkan. Lain rikkomuksesta vaihtelee sakko \$1:sta - \$500 ja lisäksi voi vielä joutua istumaan putkassa 90 päivää.

Paul Mydler jonka huolena on ilman puhtuuden piden valvonta, opettaa poliiseja tuntemaan koska auton pakoputkesta tulee liian paljon savua. Luokahuoneessa, jossa poliiseja opetetaan, on laite joka valmistaa eri vahvuista savua, joten poliisit oppivat tuntemaan milloin auton pakokaasu ylittää lain säättämän korkeimman rajan.

Vankien palkat nostettu

Virginian valtion vankilassa saavat sen asukit saada palkankorotuksen, jos korotusestitys hyväksytään jonka W.K. Cunningham Jr., laitoksen yllävalvoja on tehnyt.

Nykyään maksetaan vangeille 15 senttiä päivässä peruspalkkana mutta heidän päiväpalkkaa saattaa nousta 40 senttiin bonusjärjestelmän mukaan riippuen siitä miten he käyttäytyvät ja työskentelevät. Department of Welfare and Institutions - jonka alaisena vankila on - esittää 25 senttiä uudeksi peruspalkaksi, ja 75 senttiä uudeksi maximiksi.

Mr. Cunningham Jr. selostaa: "Eräs syy miksi haluan nostaa vankien palkkaa on tarkoitus antaa heille suurempi motivoitua tehdä määrättyä työtä." Toinen korotuksen syy on se että nykyinen palkka on sama kuin se oli v. 1939 - jolloin Mr. Cunningham, Jr. tuli toimeensa - vaikka vankilain kaupasta saatavaa pikkua tarvikkeiden hinta on jatkuvasti noussut.

Hermostunut

Nainen odotti bussipysäkillä koiransa kanssa. Naisella valvasi se, että mies joka seisoi hänen vieressään vetäytyi aina vain kauemmas hänen rakastetusta koirastaan. "Vakuuta teille että koirani ei pure teitä," sanoi nainen viimein hyvin närkästyneenä miehelle.

Mies hymyili ja sanoi: "En pelkää että se pursi minua. Mutta kun koiri nostaa jalkaansa, pelkään että se potkaisee minua."

Kaivaa hautaa autolle

Mies kertoi miten hän oli avustamassa autoilijaa jonka auto oli painunut kuraan ja kun he molemmat hihkatessa olivat kaivamaan esille auton pyörästä rapakasta, pysähtyi auto heidän viereensä.

Toisen auton ajuri huusi: "Näyttää, että olette joutuneet kuraan, vai mitä?"

"Ei, ei," vastasi ensimmäinen ajuri, "minun autoni kone kuoli ja me kaivaamme hautaa sille!"

SALAINEN NOOTTI

Nyt olemme päässeet selvittää mitkä lääkärin kirjoittamat reseptit jota emme itse pysty lukemaan ja joka meidän on vietävä apteekkiin. Se on salainen nootti lääkärillään apteekkarille ja siinä sanotaan: "Sain osani \$10, nyt on sinun vuorosi."

"Tohtori," tokaisi kaunis sairaanhoitajatar, "joka kerran kun lasken potilaan pulssia, se alkaa toimimaan nopeammin. Mitä minun olisi tehtävä?"

"Sido jotakin potilaan silmiin eteen ettei hän näe," neuvoi lääkäri.

--Ranskassa naiset käyttävät rahaa kauneudenhoitovalmisteihin enemmän kuin valtakunnan puolustuslaitos.

--Niin, mutta naisilla on tilillä paljon enemmän voittotilaa.

Ho, ho, ho sanoi Joulupukki kun jätti verokaavakkeen

Raisa: "ME NAISET"

Myymläpöydän takana 96-vuotiaana

Tavaratalot tulevat vuosi vuodelta entistä komeammiksi. Liikkeet järjestätkin komistuvat. Uuden Englannin alueella olevat suomalaisperäiset osuusliikkeet rakentavat moderneja ja upeita toimitaloja. Luulee melkein, että entisaajan pieniä, kotoisia kauppiaita enää ei olekaan.

Onpa vaan. Ajattelepa lukijani, kotipaikkakuntaasi, Varmankin keksit jonkin kaupan, joka ainakin jossakin määrin edustaa niin sanottuja vanhoja hyviä aikoja. Omistaja on hoitellut liiketään kymmeniä vuosia. Muutoksia ei juuri ole tapahtunut. Kauppa kuitenkin käy, sillä vanhoja uskollisia asiakkaita riittää. He tulevat ostoksille tavallaan siksi, että on tullut ikään kuin ystäviksi. Toisaalta, mihin ihminen tottumuksestaan pääsee.

Täällä Pennsylvaniassa lähellä Waynesburgia on pieni kauppa, jolla jos millä on perintö. Sillä hotele 96-vuotias kauppias Emerson J. Sanders ja hän on hoitellut sitä 70 vuotta. Jatkuvasti hän istuu myymäläpöydän takana yllään musta puku ja kaulassaan solmio ja tiedustelee tulijoita mahdollisimman kohteliaasti: "Mitä säisi luvalla?"

Sanders ja hänen kaupansa kuuluvat elämäntavastaan yhteen. Ovat kuuluneet perustamisvuodesta 1897 lähtien. Muistona menneiltä päviltilä kaupassa on sähkövalon lisäksi vielä myöskin kaasuvalo. Vaikka miehet nykyisin yleensä ostavat vaatteensa valmiina, kauppias Sanders ei raatsi poistaa valtakunnastaan mittanauhoja ja mallitilkkuja. Joiden avulla hän kymmeniä vuosia sitten tilasi miespuolisille asiakkailleen mahdollisimman sopivia pukuja Chicagosta. Valittiin kangas, Sanders otti tarkat mitat, postitti tilauksen Chicagoon ja parin viikon perästä sieltä tuli mitat parhaiten istuva puku noin parillakymmenellä dollarilla. Sanders muistaa lähteneensä tilauksia etenkin M. Borne and Co. nimiselle miesten vaatetusliikkeelle.

Istuessaan myyntipöydän takana kauppias Sanders muistelee kernaasti menneitä. Hän kertoo aikoinaan myymistään viiden sentin karamellipakkauksista ja kahden naulan painoisesta voierästä, joka maksoi parikymmentä senttiä. Kahvi maksoi paunalla 12 senttiä. Savukkeetkin olivat nimisiä suhteiden erillaisia kuin nykyisin. Sweet Caporals, Turkish Trophies ja Helmers olivat kysytyjä.

Kauppias Sanders muistelee aikoinaan myymistään miesten selluloosakauluksia. Tuohon aikaan ei ollut pyykkikoneita. Ei pesty yhtenä. Saman lautan vaihdettiin vain tuoliin tällöin uusi kaulus. Sandersin kaupasta sai. Useinkin miehen kysyessä selluloosakauluksia vaimo kysyi Lydia Pinkhamin tippoja. Kaupan nurkassa hehkui talvisin kuuma kaniini ja sen ympärillä keskusteltiin. Kerrottiin uutisia.

Sandersin kaupassa on tavallaan järjestys. Tavallaan hyllillä rivittäin, mutta niitä on myös hajan hajan. On kaikenlaista. Paketti jatkuvasti sidotaan narulla. Narua valuu kauppiaan käteenkatossa olevassa pyöreässä kassissa olevasta kerästä. Jopa luidat ovat kattoon kiinnitetyissä telineissä, jotta ne eivät olisi asiakkaiden tiellä.

Kauppias Sanders pitää hiljallaan paljon enemmän voittotilaa, Onhan hän itse elänytkin sitä aika paljon. Hänen syntymävuonnaan 1871 oli kuului Chicagoon palo, jossa kuoli 200 ihmistä. Hänen käydessään Buffalossa olevassa Pan American näyttelyssä v. 1901 Yhdysvaltain presidentti William McKinleyä ammuttiin kuolevatavasti. Kauppias Sanders muistelee. Hänen näkönsä ja kuulonsa eivät ole enää entisellään mutta järki leikkaa nopeasti ja terävästi.

Monet kauppiat tuntevat osan asikkaitaan. Sanders sanoo tuntevansa kaikki asiakkansa. Hän tietää jopa heidän sukunimensä. Sanders luottaa ihmisiin jatkuvasti. Hänen kaupansa edustalla on vanhanlaiset bensinipumput. Hän antaa asiakkaita ottaa tarvittavan bensiniin autoonsa omin päin. Tultuaan sisälle asiakas kertoo kauppialle, paljonko hän otti ja suorittaa maksutaman mukaan.

Sandersin kaupassa on jatkuvasti laareja, joissa aikoinaan oli jauhoja ja sokeroita. Niitä otettiin puselliin asiakkain haluama määrä. Ennen aikaan kaikki punnittiin ja mitattiin. Valmiit pakkaukset eivät olleet tunnuksena tuoloin, kuten ne ovat nyt. Kauppias Sanders ei voi kuvitella entisaajan asiakkasta ostamassa valmiita kakkupakkauksia ja uusiin lämpimään työnnettäviä televisioaterioita. Eikä hän voi kuvitella sellaisia myyvänsä.

Ennen aikaan kodeissa keitettiin ja palsteltiin päiväkautia. Jopa perunajauhot ja saipuaakin tehtiin itse. Eikä lapsia ollut vain pari kolme, heitä oli paljon. Eikä kukaan puhunut lapsipsykologiasta. Puhuttiin hyvista lapsista ja pahosista lapsista ja lapsen ollessa paha, hänelle annettiin piiskaa.

Puhuessaan Sandersin kaupasta asiakkaat myöntävät sen olevan aikoinen. Ehkä he pitävät siitä osittain juuri siksi. Sattumalta kauppias poikkeavat sanovat näkemänsä museotavaraksi ja kysyvät, voisiko kalustoa ja muuta ostaa. Erittäinkin ihailleen ikivanhoja lasikaappeja, joissa aikoinaan oli kaikkea mahdollista leivästä juustoon ja makkaraan.

Yhdessäkymmentävuotiaalla kauppias Sandersilla kysytään usein, mikä on hänen ikuisen piirteensä salaisuus. Hän ei tiedä. Hän myöntää aina olleensa raitis, eikä hän ole vedellyt tupakkaa, onpa sitä myyty millä nimellä tahansa. Entä ruoka? Senkään suhteiden Sanders ei suumele. Hän syö mitä vaan. Hän kuitenkin liikaa. Hän on jatkuvasti laiha. Toisinaan hänen minänsä tulee keittämään hänelle jotakin, mutta useimmiten hän keittää ruokansa itse.

Kauppias Sanders sanoo elävänsä suunnilleen samalla tavalla kuin ennenkin. Sitten hän sanoo tuntevansa ikään kuin enemmän turvallisuutta. Miksi myöskään poistaa kaupasta kaikkea vanhaa. Onhan mukavaa katsella lähellä esillämerkkiä kaikkien eläinten kaikki mahdolliset taudit aikoinaan parantanut lääketta nimeltä Dr. Daniel's Warrented Veterinary Medicine, vaikkei sitä vuosikymmeniä enää ole ostettukaan.

Joskus Sandersin kauppa lopullisesti suljetaan. Sitä ennen kauppias Sanders sanoo kuitenkin viettävänsä siellä 100-vuotissyntymäpäivänsä.

EMBASSY OF FINLAND
1900 TWENTY-FOURTH ST. N.W.
WASHINGTON, D.C. 20008

Joulukuun 22 p., 1967

Raivaaja
48 Wallace Avenue
Fitchburg, Mass.

Arvoisa Herra Päätoimittaja,

Suomen itsenäisyyden juhluvuoden päätyessä pyydän saada esittää Teille ja lehdellemme parhaimmat kiitokseni vuoden aikana Suomen virallisille edustajille antamastanne arvokkaasta tuesta ja hyvästä yhteistyöstä. Mieltäni on lämmitänyt huomio, jota olette osoittaneet kaikkia juhluvuoden tapahtumia kohtaan.

Haluan käyttää tätä tilaisuutta lausukseksi kauttanne kiitokset myös lehdenne lukijakunnalle ja niille sen ystävälle, jotka vaivojaan säästämättä ovat osallistuneet itsenäisyysjuhliemme ja muiden juhluvuoden tilaisuuksien järjestämiseen. Ilman amerikansuomalaisen ponnistelua tämä itsenäinen Suomen merkittävä virstanpylväs olisi saanut osakseen paljon vähemmän huomiota tässä suuressa, Suomelle ystävällisessä maassa.

Omasta ja työtovereitteni puolesta toivotan lehdellemme, sen lukijakunnalle ja Teille henkilökohtaisesti parasta menestystä alkavana vuonna.

Olavi Munkki
Suurlähettiläs

Suomen uutisia

(Suomi-Seura)

SUOMI 75. VÄKILUVULTAAN
JA VIIDESTOISTA
ELINTASOLTAAN

Suomi on maailman viidenneksitoista rikkain maa Maailmanpankin tuoreimman tilaston mukaan, mikäli rikkauden mittana pidetään kunkin maan bruttokansantuotteen (kulutuksen ja investointien summa) määrää asukasta kohden. Tilasto on julkaistu tänä syksynä. Se perustuu vuoden 1965 lukuihin ja kuvaa tilannetta tuolloin. Tämän vuoden devalvaatioiden vaikutus ei siis näissä tilastoissa näy.

Myös maailman eri maiden väkiluvuista on Maailmanpankki laatinut tilaston, jonka kaikki tiedot ovat vuodelta 1965. Sen mukaan Suomi on tilastoon otettujen 158 maan joukossa melko tarkkaan puolivälissä: väkiluvultaan 75. sijalla.

Vauraudessa kaikki muut pohjoismaat ohittavat Suomen. Ruotsi on kansantuotetilastossa aivan maailman kärkipäissä, neljännellä sijalla. Tanska on kymmenes, Islanti yhdeksitoista, Norja neljästoista ja heti sen jälkeen sitten Suomi viidentenätoista.

LÄMPÖENNÄTYSTEN MARRASKUU

Marraskuu oli kaikilla maassamme huomattavasti normaalia lämpimämpi. Sodankylässä ei ole milloinkaan aikaisemmin esiintynyt näin lämmintä marraskuuta ja useimmilla muilla paikkakunnilla oli lämpimämpi marraskuu ainoastaan v. 1938. Kulkukauden alkupäivinä mitattiin useilla Etelä- ja Keski-Suomen paikkakunnilla päivälämpötila, jollaista aikaisemmin ei ole vastaavana ajankohtana havaittu.

Myös syyskuu kokonaisuudessaan on ollut harvinaisen lämmin. Kolmen syyskuukauden keskilämpö on ollut korkeampi kuin v. 1938. Vuonna 1934 oli suunnilleen yhtä lämmintä kuin kuluvana syksynä. Sade-määrä oli paikoitellen Itä- ja Pohjois-Suomessa vähän normaalia korkeampi, muualla vähän alle normaalin.

EERO TAPIO VALITTIIN VUODEN PARHAAKSI URHEILIJAKSI

Painija Eero Tapiosta tuli vuoden paras urheilija urheilutoimittajien äänestyksessä, joka oli jo järjestyksessään kahdeskymmenes kymmenes kerta. Valinta oli odotettu: Tapio on urheiluvuoden ainoa henkilökohtainen maailmanmestari. Hänen pistemääränsä 130 urheilutoimittajien äänestyksessä oli 1270.

Tapion jälkeen kymmenen kärkeä-listalla tulivat 3000 metrin estejuoksuun maailmanmestari Jouko Kuha ja voimistelun euroopanmestari Lasse Laine. Martti Laakso korosti painin vahvaa panosta neljännellä sijallaan. Rallimestari Rauno Aaltonen oli viides, hiihtäjä Kalevi Laurila kuudes, keilaaja Eija Krogerus seitsemäs ja painonnostaja Kaarlo Kangasniemi kahdeksas. Tänä urheiluvuotena myös palloliijat pääsivät kuvaan. Koripalloilija Jorma Pilkevaaran sijaksi tuli yhdeksäs ja jalka- ja jääpalloilija Lars Näsmän kymmenes. Mainittakoon vielä, että toiseksi valittu Kuha sai äänestyksessään pisteitä 1 050 ja kolmanneksi tullut Laine 714 pistettä.

OBLIGAATIOILAINA TYÖLLISYYTÄ VARTEN

Ensi vuoden 33,7 miljoonan markan suuruisen työllisyysohjelmallaan liikkeeseen laskemista päätettiin valtiouudistuksesta. Heti vuoden alusta liikkeeseen laskettavalla lainalla hankitaan valtiolle varoja työllisyyden ylläpitämiseksi laaditun Pohjois- ja Itä-Suomen voimavarojen rakentamishojelman toteuttamista varten.

Lehtomme

konttorista puhutaan

Raivaajan tukemiseksi karttunut \$9865.70

Martha ja Elmer Rasi, Ashby, Mass. \$3.00.

Mary ja Anton Anderson, Worcester, Mass. \$5.00.

Wäinö Wälikö, West Wareham, Mass. \$3.60.

Mirja ja Lauri Jokinen, Fitchburg, Mass. \$100.00.

Lily ja Gus Laakso, Fitchburg, Mass. \$25.00.

Saiman pitkäaikaisen jäsenen MRS. MARIA AALLON MUISTOLLE, joka kuoli tällä Fitchburgissa joulukuun 18 p., 1967, lahjoitti Saima Seura kukkien asemasta Raivaajan toiminnan tukemiseksi \$5.00.

William Passi, Detroit, Mich. \$5.00.

Ritva ja Pentti Lehtonen, Brooklyn, Conn. toivottavat kaikille hyvää vuotta lähettämällä \$5.00 Raivaajan toiminnan tukemiseksi.

Victor Wirtanen, Lake Worth, Fla. \$10.00.

Sulo ja Helmi Koskela, Warren, Ohio lähettävät asiamies-palkkionsa \$10.00 auttaakseen Raivaajaa.

Nestor Mäki, Gardner, Mass. \$20.00.

Anna Siira, New York, N. Y. \$3.00.

Jäkki Andersonin muistolle lahjoitti hänen tyttärensä Fanni Johnson, Gardner, Mass. \$5.00. Hänen isänsä oli pitkäaikainen Raivaajan lukija.

Fanny ja Eino Lehtovaara, Gardner, Mass. \$5.00.

Lempi ja Otto Asikainen, Gardner, Mass. \$5.00.

Jacob Koski, Westminster, Mass. \$3.00.

Elsa ja Toivo Linden, Gardner, Mass. \$10.00.

Tobias Ahon muistolle, joka kuoli marraskuun 3 p., 1966 lahjoitti hänen vaimonsa Maria Aho, Townsendista \$10.00.

Kiitämme lahjoittajia!

KOTIMAASSA TIEDUSTELLAAN

HOKKANEN, Lauri, lähtenyt Äänekosken paperitehtaalta v. 1913. Mahdollisesti kotoisin Pe-täjävedeltä.

RENKO, Emil, sukunimi voi olla myös Renkonen. Lähtenyt Sudburyyn edellisen kanssa samoihin aikoihin.

KORHONEN, Aatto, v. 1913 Sudburyyn.

KAINULAINEN, Emil.

HILLMAN, Aini, o.s. Hänninen, kotoisin Äänekoskelta, asunpaikka Langley, B.C., Canada.

Yllämainittuja henkilöitä tai henkilöitä, jotka heistä jotain tietävät, pyydetään ottamaan yhteyttä Suomalais-Seuraan, s. Marjankatu 8, Helsinki 17, Finland.

Sauna-The Finnish Bath by Viherjuuri

\$1.75

Raivaajan kirjakauppa
48 Wallace Avenue
Fitchburg, Mass. 01420

Tilatkas RAIVAAJA.

Michiganin Suomalaisen Historiaseuran julkaisema, toimitus Armas K. E. Holmio

Michiganin suomalaisten historia on alkulehdellä olevan maininnan mukaan "omistettu ensimmäisille suomalaisille siirtolaispolville, jotka varattomina ja kielitaidottomina, mutta rohkein sydämin saapuivat Michiganin outoihin oloihin, antoivat oman panoksensa tämän valtion luomiseen ja jättivät jälkeläisilleen perinnöksi kunnioitetun nimen."

Samat sanat voidaan tieteenkin osoittaa minkä tahansa valtion suomalaisten esirajavaijien, heidän historiaansa.

On hyvä ja kunnioitettava asia että yritetään koota unhoon vaipuvia historiatietoja ja kuvakuvia, paljonhan on jo auttamattomasti päässyt katoamaan luojensa mukana, kiertäen ehkä siellä ja täällä vain hämäränä legenda.

Pastori Armas K. E. Holmio on syntynyt Raumalla, mutta tullut tähän maahan jo 30-luvulla, toiminut eri puolilla Yhdysvaltoja, m.m. Quincy ja West Barnstablen suomalais-lutherilaisen seurakunnan pappina v. 1933-43. Joten hän ei suinkaan tule mistään ulkopuolelta, vaan tuntee kuvaamaansa asiaa.

Teos on laaja, yli 600 sivua, runsaalla kuvituksella varustettu. Osa kuvista Suomen oloja ja maisemia kuvaavaa, sillä kirjaan on aivan asiaan kuuluvasti liitetty lyhyttä historiallista Suomenkielisen yhteiskunnallisten olojen kehitysvaiheista, joiden pohjalta myöskin täkäläisten olojen ilmentymät käyvät ymmärrettävämmiksi.

Koska kysymys on nimenomaan Michiganin suomalaisten historiasta, keskittyy kirja pääasiassa Michiganin historiaan, mutta tieteenkin siinä on useassakin eri yhteydessä kosketeltava asioiden taustaa ja kehitystä laajemmaltakin kulmasta.

Ensiksi kuvaillaan Michiganin valtion luontoa, monienkuiden maisemakuvien valaistuksena. Valtion esihistoriassa heitetään silmitys kaukaisen menneisyyteen, jo kauan ennen siirtolaisuutta, arvelun mukaan aikaan 8,000 vuotta sitten, jolloin ensimmäinen ihminen on ilmestynyt karulle, mutta kauniille niemekkelelle.

N. kolmen-neljän tuhannen vuoden takaa on kuitenkin tavattu merkkejä ihmisen työskentelystä Ylä-Michiganissa. Silloiset esirajavaajat ovat olleet kuparikautia, heidän ruustaan ja kielestään ei olla selvillä.

Näille kaukaisille kuparilähteille saapuivat sitten aikanaan suomalaiset, joita kauan pidettiin mongoleina. Lapset, sinisilmäiset ja pellavatuikkaiset, saivat kokea pilkkaa ja syrjintää, "arvonsa tuntevat" vanhemmat kielsivät omia lapsiaan leikkimästä "mongolien kanssa."

Mutta halveksitut, osin vainotutkin suomalaiset juutuivat lujasti Michiganin maaperään. Lisäantäytyvät sekä "luonollista tietä" että siirtolaisuuden kautta.

Michiganin suomalaisten historia ei mitenkään poikkea yleisestä suomalais-siirtolaisuuden historiasta. Se on karua kerrontaa karusta oloista tulleista ihmisistä, jotka joutuivat uudestaan maassa karuihin oloihin, ehkä vieläkin karuimpiin kuin synnyinmaassaan, koska täällä olivat vastassa kaiken muun lisäksi kielimuuri ja taistelu syrjintää ja ennakkoluuloisuutta vastaan.

SISUNHISTORIAA

Mutta jos mihin sopii sanasissu, se sopii ainakin suomalaisten siirtolaisuushistoriaan. Eivät suinkaan olosuhteet olleet suopeat, mutta suomalaisen sitkeys ja hellittämättömyys raivasi tietä.

Tässäkin historiassa käy selväksi miten suomalaiset vierassa alkuoloissa olivat miltei eläimen kaltaisia, istuivat kapakoissa, tappelivat ja saivat itselleen kurjan ja hurjan maineen.

Mutta nämä "eläimet" ommasivatkin itsessään sen ihmellisen "jonkin", ehkä se oli sitä siisua, jonka pohjalta he alkoivat itse kalvata noutua. Ja ensimmäinen yhteishyökkäys tehtiin juopottelua ja kapakoita vastaan.

Kirkko ja kapakat näyttelivät siirtolaisien alkuperäisessä varsin suurta osaa. V. 1885-86 kasvoi raittiusseuroja kuin sieninä. Näitten raittiusseurojen nimet antavat hyvin tyypillisen kuvan niiden perustajien henkisestä päämäärästä ja nauttimisen ikävistä: Onnen Aika, Vä Toivo, Kansan Hyvä, Ansade, Valon Aika, Elon Onni, j.n.e. Puhuttu kansallisuuteen, maan ikävään liittymistä; Pohjantähti,

Längelmä, Saaren Kukka y.m.

Raittiusseurat syntyivät aluksi Goodtemplarsien seuroissa ja liittyivät sen siipien suojaan, mutta ennenpitkää tuli erimielisyyden sääntöjen suomenkielisyden kaipausta. Alkoivat jakautumiset ja uudet syntymiset.

Raittiusliikkeen sisällä alkoi vähitellen herätä myöskin vapaamielisemmän hengen kaipuu. Alettiin taistella rukouspakkoa ja tanssikieltoa vastaan. Alkoi taas hajaannus. Tämä hajaannus johti vähitellen työväenliikkeen piiriin, yhteiskunnallisen ajattelun heräämiseen. Tuulet tulivat Euroopasta ja myöskin Suomesta. Alku oli elämäntarkomuskysymyksissä hapulevaa, rönsyliä ja hajotia, kunnes linjat kiteytyivät.

Työväenliikkeen nousu alkoi suunnilleen niihin aikoihin kun raittiusliikkeessä alkoi laskeutua. Historian kirjoittaja toteaa yllätyksenä että raittiusliike heikkeni kielitöiden tultua. Eikä se siitä enää nousut, koska nyt oli alkanut jyrkempi elämäntarkomuksellinen taistelu, lähinnä sosiaalismin ja kirkon välillä.

Alkoi myöskin ammatillisen järjestäytymisen katkera ja pitkä taistelu.

Koska Michiganin Suomalaisen historia on paperin kirjoittama, on selvää että siinä silmätään asiaa taittujen kannalta, ei kuitenkaan niin jyrkästi kirkon kantaa tuomien taita tehdään silloin kun asioita punnitaan toiselta näkökannalta.

Holmio toteaa kuitenkin aivan oikein että kirkko ja papit yleensä ottivat väärän asenteen alkuaan taistella työväenliikettä vastaan ja tuomita kaiken vapaan ajattelun. Sen sijaan että olisivat antaneet puolestaan sorrettujen taistelun oikeutta, he synkisti saarnasivat sitä vastaan. Poikkeuksina Holmio mainitsee pari pappia: Iisakki Katjamaan, 1876-1911, ja Viljami Rautasen, 1882-1960.

Kumpikin näistä papeista ymmärsi ja yritti torjua muutenkin mielin että kirkon ja pappienkin on alettava kiinnittää huomiotaan yhteiskunnallisiin kysymyksiin joihin kuuluvat köyhien hoito, työväenliike ja ammattijärjestöt.

Koska siirtolaiset ovat 95 prosenttisesti lähtöisin työläisluokasta ja ruumiillisen työn tekijöitä, on selvää että heidän historiaansa on ruumiillisen työnteonkin raadannut historiaa.

Mutta sen kauniina loppulukuuna ja ytimenä on henkisen nousun intohimo. Vastustamaton halu ja loputon ponnistelu tietoon ja taitoon. Viinapullo vaihtui kirjoihin, kirjoille ja tappelun keskusteluihin ja opiskeluitoihin.

Ja haaleihin ja suureen henkiseen nousuun. Kulttuurilukkuun, jonka kunnia on moninverroin arvokkaampi juuri siksi että se on luonut itse kansan, kovien kouriensa ja sitkeän sisunsa voimalla.

Kirjan lopussa on muutamia henkilökohtaisia henkilökuvineen. Ymmärrettävää on että ne ovat vain harvoja poimintoja kymmenistä tuhansista samoin ansioituneista.

Lähdekirjaluettelo on runsas. Sitä hyökeeseen käyttäen voi kunnin porautua tarkempiin ja laajempiin yksityiskohtiin.

Teos on sidottu kauniin sinisiin kangaskansiin, nimi keltakirjaimin, painettu hyvällä paperilla. Voidaan hyvällä syvällä suositella vaikka lahjakirjaksi. Suomeenkin lähetettäväksi.

Kirjan hinta on \$7.00. Voi tilata Raivaajan kirjakaupasta.

-L.L.

VIELÄ SAATAVANA

51.

SIIRTOKANSAN KALETERI 1968

Toimittanut Edward I. Riippa

Kustantanut Minnesotan Suomalais-Historiallinen Seura

SISÄLTÄÄ:

- Almanakkaosasto nimipäivineen, auringonnoussineen ja laskuineen, kuuvaiheineen, juhlapäivineen sekä muita asiatietoja.
- Amerikansuomalaisen toimintaa ja historiaa käsitteleviä artikkeleita.
- Henkilökohtaiset tarinat Amerikkaan suomalaisista uranuurtajista mm. maille muuttaneista.

HINTA \$1.50

(lisäksi 5¢ myyntivero massalaisilta)

TILATKAA Siirtokansan Kalenteri

RAIVAAN KIRJAKAUPASTA

46 WALLACE AVENUE - FITCHBURG, MASS.

Suomen uutisia

(Suomi-Seura)

SUOMI-SEURAN UUDEN VUODEN TERVEHDYS

Suomen itsenäisyyden 50. juhluvuosi on päätymässä. Suomalaiset siirtolaiset eri maissa ovat monin tavoin osallistuneet juhluvuoden viettoon, joka huipentui joulukuun alussa järjestettyihin lukuisiin itsenäisyysjuhliin. Vuoden kuluessa on ennätysmäärä suomalaisia siirtolaisia käynyt vierailulla vanhassa kotimaassa ja osallistunut juhluvuoden eri tilaisuuksiin myös täällä. Kaikkien ulkosuomalaisen yhteisenä itsenäisyysjuhluvuoden laulutervehdyksenä voimme pitää viimekesäistä Länsirannikon Amerikansuomalaisen Sekakuoron onnistunutta konserttimatkaa eri puolille Suomea ja myös juhluvuoden päättilaisuuteen, suuriin laulu- ja toivotuksiin Tampereella. Yhteensä osoituksen siirtolaistemme vanhaa maata kohtaan tunteen kiinnostuksen ja rakkauten jatkuvasta kasvusta on myöskin se, että ulkosuomalaisjärjestömme Suomi-Seuran jäsenmäärä on vuoden kuluessa jälleen valtavasti kasvanut.

Kaikesta juhluvuoden 1967 aikana tekemästämme työstä lausumme koko Suomen ja erityisesti Suomi-Seura r.y:n kauneimmat kiitokset. Juhlavuoden päätyttyä palaamme jälleen arkeen aherrukseen, jossa toivomme kaikille suomalaisille siirtolaisille ja heidän yhteispyynnilleen parhaita menestystä Uutena Vuotena 1968.

Helsingissä joulukuun 22 päivänä 1967
SUOMI-SEURA r.y.
Rainer von Fieandt
Tauri Aalto

TYÖTTÖMIÄ

Työttömiä työnhakijoita oli Suomessa 16, joulukuuta kaikkiaan 63,670. Joulukuun alusta on luku pienentynyt vajaa 600:lla, ilmenee kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön työvoimaosaston ennakkotiedoista.

Talonrakennusalan työttömiä työnhakijoita oli joulukuun puolivälissä lähes 21,000. Viime talvena oli talonrakennusalan työttömyys suurimmillaan helmikuun alussa. Silloin oli ilman työtä runsaat 19,000 alan työnhakijaa. Viime talven huipuluku on siten jo ylittetty lähes 1,700 työnhakijalla. Joulukuun puolivälissä oli alalla kokoa maassa 135 avointa työpaikkaa. Kaikkiaan oli joulukuun puolivälissä työllistyneessä 74,565 työnhakijaa, joista työttömiä 63,670. Koko maassa oli samaan aikaan 3,282 avointa työpaikkaa, joista 2,338 naisille. Pakkolomalla oli joulukuun puolivälissä 2,054 työnhakijaa.

KIRJEOPISTOISSA YLI 50,000 OPISKELIJAA

Sivistysjärjestöjen hallinnassa toimivissa kirjeopistoissa opiskelee tällä hetkellä yli 50,000 ihmistä, kertoi Kansanvalistusseuran kirjeopiston taholta. Tämän lisäksi opiskelee suuri joukko liikeperiaatteella toimivissa kirjeopistoissa. Opistoissa on mahdollisuus osallistua n. 500 erilaiselle oppikurssille.

Eri sivistysseurojen ylläpitämiä kirjeopistoja on maassamme neljä. Kansanvalistusseuran kirjeopisto, Työvänsivistysliiton kirjeopisto, Svenska brevinstitutet sekä Kansainvälisen liiton. Suurimmat ovat Kansanvalistusseuran opisto, jossa opiskelee n. 30,000 ihmistä ja Työvänsivistysliiton opisto, jonka opiskelijamäärä on n. 15,000.

Hymy auttaa

SINAPIN SIEMENESTÄ

Kirj. Tauno Tainio

Eräs sinapin siemen pantiin kasvamaan viikon kuluttua siitä kun Suomen tasavalta oli julistautunut itsenäiseksi, nimittäin 12. joulukuuta 1917. Ja tämän siemenen kylväjät olivat vähintään yhtä uhkaroheita ja tulevaisuuteen luottavia kuin nekin, jotka julistivat itsenäiseksi erään "rajamaan," jolla ei ollut sotavoimia, ei ulkomaanedustusta, ei kauppausheiteitä eikä omavaraisuutta millään alalla, mutta joka sen sijaan täytti nykyisen "kehitysmaahan" määritellyn jorkeenkin joka suhteessa. Muttatulipa siitä sitenkin tasavalta, joka ai-noana on säilyttänyt itsenäisyytensä niistä ajoista, jolloin uusia valtioita muodostui Wilsonin pienten kansojen itsenäistämisympäälän perusteella.

Tämä sinapin siemen oli tukkuliike, jonka piti hankkia tavaraa puoleltoista sadalle osuuskaupalle ja niiden yllä säälletuuhannelle jäsenelle - aikana, jona maailmansodan neljäs talvi oli alkamassa, kauppa-tiet olivat poikki, "emämaa," josta sentään oli pienen maahan liennyt viljaa ja muurakin ruoan apua, oli käymälässä ja elintarvikkeet olivat järkevää kortilla. Mutta tästäkin uhkayrityksestä kasvoi nykyinen OTK, valtakunnan kolmanneksi suurin liikeyritys.

Sinä ensimmäisessä sinapinsiemenvalheessaan koko liike mahuu Elannon Siltasäenkatu 8-10:n, nykyisen tavaratalon, kahteen huoneeseen ja lisäksi oli varastona yksi kolariokomero. Viimeksi mainittua ei kovin usein kat tarvittuakaan, sillä eräs henkilö, joka toukokuussa 1918 kävi OTK:ssa, kertoi että isomman huoneen lattialla oli kaksi tavarakassaa, toisessa harjoja, toisessa jonkinlaista saippuajauhetta. Kun sitten tavarasaanti alkoi parantua, OTK sai lisävarastoksia salin, joka oli ollut Pelastusarmeijan rukoushuoneena, niin että sen holkiaessa yhä oli rohkaisevat sanat:

Kun Herrä on minun painmeni, ei minulta mitään puutu.

Uuden tukkuliikkeen ura uhkasi päättyä heti seuraavana vuotena, kun kansalaissodan alettua Kansanvaltuuskunta vaati OTK:ta jatkamaan takavarikoitua tavaraa punakaarti-laitten perheille. Helppoa ei ole enää käsittää, minkälais-ta rohkeutta niissä oloissa vaati tästä "luottamustehtävästä" kieltäytymisen, mutta niinpä vain OTK uskalsi olla ortamat-ta sitä vastaan - ja pystyi jatkamaan toimintaansa, kun Kansanvaltuuskunnan toiminta päättyi.

Tältä ajalta on tiedossa eräs tosistapaus. Vapun jälkeisenä päivänä 1918, siis taistelujen jo tosiasiasa tauottua, OTK:n puolesta lähtivät Väinö Tanner ja Julius Alanen KOP:n pääjohtajan Juho Kusti Paasikivenpuolelle kysymään, saisiko uusi tukkuliike pankilta kauppatuomintaan tarvittavaa luottoa. Paasikivi, joka ehkä jo silloin, mutta ainakin myöhemmin itse oli Elannon jäsen, vastasi että täytyyhän tuki osuusliikkeiden toiminnan voida jatkua ja että luottoa kyllä tulisi, mutta edellytyksenä oli että osuuskaup-pojen "johtoeimlin ei valittaisi kapinaan osallistuneita henkilöitä." "Sillä valtiovalta lie-nee kyllä pitänyt huolen," vastasi Tanner muistaen vankilei-rejä.

Liike joka nykyään kuuluu maan kymmenen suurimman teollisuudenharjoittajan joukkoon, aloitti tuotannollisen toiminnan vuonna 1923 ostamallaan ruisjauhomylyllä - leipä-hätäin olin sopiva lehtokohdaku-luttajan osuusliikkeen tuotan-nolle. Sitä lähtien perustettiin pitkä ajat, aina 1950-luvulle saakka, keskimäärin tehdas vuotta kohden, kunnes niitä lu-pulta oli 37 - osa poistui vuosien mittaan luovusta, kun vanhojen tilalle rakennettiin uusia ja suurempia ja muutamia jäi vuonna 1944 rajan taakse. Kuluvana vuotena OTK:n tuotannon myynti tulee olemaan siinä 300 miljoonan markan nurkilla.

Kulta, jota myydään ulkomaille siirretään U.S. Assay konttorista New Yorkin Federal Reserve-pankkiin jossa pan-

OTK aloitti toimintansa 50 vuotta sitten. Osuusliike Elannon Siltalan talossa huoneissa, joitten ikkunat ovat kuvassamme kehystetty.

Tämän jälkeen pantiin kerta kaikkiaan tulemaan niin tasavallassa kuin OTK:ssakin - jos tällainen rinnastus sallitaan - ja tuloksia on nyt viidenkymmenen vuoden kuluttua nähtävissä. Eräissä mielessä siinä tosiaan kuljettiin käsi kädessä, sillä uudet kauppausheiteet ja -tavat luotiin voimakkaan isänmaallisen hengen vallitessa; pyrittiin suosimaan kotimaisia teollisuutta - esim. OTK:n pukehdus käytti toimintansa ensi vuosina tasan yhtä ulkomaista kangasta, paksums ns. "amiraalishievioita" - pyrittiin käyttämään kotimaisia laivoja tavarat tuonnissa, pyrittiin luomaan uusi kotimainen agenttikunta ja yleensäkin kunnollisia kotimaisia kauppatapoja. Paljon siinä olikin rekemistä ennenkuin kaupankäynti ja kotimainen teollisuus saatiinedes suunnilleen läinsämaiselkannalle: oli kärsittävä pois "teknillisistä tehtaista," jotka pakkasivat hiekkaa pahvikoteleoon ja möivät sitä kiillotusaineena, oli kärsittävä pois vaateustehtaita, jotka käyttivät kovekkaan asemaista saippuaa, oli työnnettävä syrjään saksalaisen "jalostajien" valmistama värjätty ja kiillotettu kahvi ja paljon muuta vastaavaa. Ajamittaan teollisuus ja kauppa ottivat opikseen.

Se oli nuorten miesten aikaa. Tosin kysyttiin jo vanhempiakin vuosisadan alussa, jolloin Väinö Tannerista tuli maan suurimman osuuskaupan johtaja 22-vuotiaana. Mutta OTK:n toiminnan alkaessa talon vanhin mies oli Tanner, joka puolimien vuotta oli toimitusjohtajana, ikä 36 vuotta ja toinen mies, myöhempi pitkäaikainen toimitusjohtaja Julius Alanen, oli komeapartainen 35-vuotias. Osastopäälliköiden ikä oli siinä 25:n kahden puolen.

Liike joka nykyään kuuluu maan kymmenen suurimman teollisuudenharjoittajan joukkoon, aloitti tuotannollisen toiminnan vuonna 1923 ostamallaan ruisjauhomylyllä - leipä-hätäin olin sopiva lehtokohdaku-luttajan osuusliikkeen tuotan-nolle. Sitä lähtien perustettiin pitkä ajat, aina 1950-luvulle saakka, keskimäärin tehdas vuotta kohden, kunnes niitä lu-pulta oli 37 - osa poistui vuosien mittaan luovusta, kun vanhojen tilalle rakennettiin uusia ja suurempia ja muutamia jäi vuonna 1944 rajan taakse. Kuluvana vuotena OTK:n tuotannon myynti tulee olemaan siinä 300 miljoonan markan nurkilla.

Kaiken tämän ja paljon muuta omistaa 88 osuusliikettä ja niiden yli 560,000 jäsentä. Heillä on valta määrätä mitä tehdään mitä ei. He käyttävät o-mistajan oikeuttaan ennen muuta tehokkaaseen jokaisen osuusliikkeen ja jokaisen myymälän valvontaan: he pitävät silmällä myymälöiden niin kaupallista kuin myös moraalista tasoa; "Isännän ääni" kuuluu kyllä osuuskaupoissa.

Sellaista on kasvanut viisikymmentä vuotta sitten istutetusta sinapin siemenestä.

Sitä kahden huoneen ja kellarikomeron huoneistosta on vuosien mittaan levittäydty hankkimalla ja rakentamalla klin-teistöjä niin että niitä nykyisin OTK:lla on pitkän matkaa yli kaksi miljoonaa kuutiometriä: kohtalain kaupunki tai ainakin kauppa. Jos mukaan otetaan tähän "konsernin" kuuluvat tytäryhtiöt, OTK:n palveluksessa on väkeä noin 8,200 henkeä. Ja kuluvan vuoden myynti saattaa ylittää miljardin markan - nykymarkan! - haamurajan. Viime vuonna OTK:n myynti oli 907 miljoonaa.

MAAILMAN SUURIN TV-JÄRJESTÖ

LENTÄVÄ STUDIO

AFRTS-järjestöllä on kirjaimellisesti katsoen kaikkialla maailmassa tv-asemia. Sitä voidaankin näin ollen pitää alallaan maailman suurimpana järjestönä. Se on Amerikan sotavoimien alainen ja tarkoitettu palvelemaan Yhdysvaltain ulkopuolella toimivien amerikkalaisen sotilashenkilökunnan tarpeita. AFRTS toimittaa uutisia, ajanvieteohjelmia ja elokuvia, lukuisille tv-asemille eri puolilla maailmaa, missä vain Amerikan sotavoimia on majoitettuna. Kaikki ohjelma on englanninkielistä ja lähetetään Yhdysvaltain puolustusministeriön kustantamana. Los Angelesissa olevalla päätölmistöllä on käytettävissään yli 30 siirrettävissä olevaa tv-asemaa eri puolilla maailmaa. Asemat toimivat teknillisesti täysin erillään niistä maista, missä ne sijaitsevat. Osittain ne saavat ohjelmansa Los Angelesista. Etelä-Viet-

namin tv-ohjelmat lähetetään ilmassa olevasta lentokoneesta, joka on täydellinen lentävä tv-asema. Näin tapahtuu katselualueen mahdollisimman suurta laajentamista silmällä pitäen. Tämän maailman suurimman tv-järjestön menot nousevat vuodessa kymmenin miljoonin dollariin.

ATLANTIC CITY -- Eräs keski-ikäinen naishenkilö on haastanut Atlantic Cityn oikeuteen saadakseen vahingonkorvauksia vammoista, joita hän kertomansa mukaan sai kahdelta kaupungin palkkaamalta virkailijalta, jotka pelastivat hänet hukkumasta. Nainen sanoo, että miehet olivat käsitelleet häntä erittäin kovakouraisesti raahattessaan häntä pois vedestä.

Väitetään, että Erhagenin ja Eschenauin välillä Länsi-Saksassa on maailman hitain rautatiehenke. Huippunopeus on vain 10 mailia tunnissa.

Jokaiselle

Suomalaiselle
Kautta Amerikan!
HISTORIALLINEN
AARREAITA!

MICHIGANIN SUOMALAISTEN HISTORIA

KIRJAAUTUUS, joka tosin on Michiganin suomalaisten nimessä toimitettu, mutta kiinnostavalla tavalla kertoo koko Amerikan suomalaisten monivaiheisista voelluksista alkuajoilta saakka: miksi, mistä ja mihin saapuivat ensimmäiset; mistä seuraavat siirtolaisaallot; saavutuksistaan ja petty-myksistään uudessa kotimaassaan; yhteistoiminnastaan ja riidoistaan. Mukaansa tempaava kuin romaani. 640 sivua, 300 kuvaa, kauneissa sinikansissa. Tilatkaa jo tänään konttoristamme. Alla on valmis tilauslippukin.

RAIVAAN KIRJAKAUPPA
Fitchburg, Mass.

Raivaaja Publishing Co., Box 600, Fitchburg, Mass. 01420

Lähetetään kpl. Michiganin Suomalaisen Historiia

Hinta \$7.00 kpl. (lisäksi 3% myyntivero massalaisilta)

Mukana seuraa \$ () käteisenä () shekkinä () M.O.

NIMI

OSOITE

KAUPUNKI VALTIO ZIP

New York City, N. Y.

N. Y. S. NAISVOIMISTELIJAIN joulukuun 10 p:n pikkujoulujuhla onnistui aivan yllätyksen puolesta kiitettävästi. Ohjelmassa oli nuoren polven jouluihmiset esitykset, jotka olivat yleisölle hauskaa katseltavaa.

Alkuohjelma oli tosi joulua kuvaava, kun voimistelijain ohjelmasta, puheenjohtajat ja pienemmät viskaalit, ja sitten lapsosastot opettajansa Ainoon kanssa marssivat sisälle. He kantoivat syytettyjä punaisia kynttilälyhtyjä, jotka heijastivat tunnelmallista valoa salin. Sitteen lyhyt jaettiin yleisön pöytään ihailtavaksi.

Ohjelmaa aloitettiin joululaululla Laila Heinosen säestyskaksella. Seurasi tyttöjen tanssi, jota seurasi tietyt hulahtaneet esitykset, joihin kuului ovelia mestareita. Yllä olevat esitykset säesti Pekka Närhi, ja kuuluttajana toimi johtaja Vuokko Hiltunen.

Puheita piti Elina Kettunen ja voimisteluopettaja Hilka Cyallay-Pap. Taisipa hän voimisteluttaa yleisökin.

Tontut jako pienemmille lahjapaketit, ja Laila Heinonen piti huolen joulusävelmistä ja laulujen säestyksestä, johon tämä raittoista iltaa päättyi.

Tämä on vuoden viimeinen kirjoitus ja on aika kiittää joulun toimeenpäästä, josta ottaa yhteen kiitos suuresta työstään. Laila Heinosen soiton lisäksi piirsi, tekstasi ja koristeli, samoin Ina Heino ja monet muutkin, joten saimme koulun cafeteriaan lämpöisen joulutunnelman, jossa yleisöllä toivoksemme oli viihtynyt ilta täynnä kahvikuppustensa ääressä.

Aino ja Elis Backström tekivät työtä kovasti ja toivat monet toimitukset. Ina Heino järjesti taiteelliset kynttiläpöydät. Aino Valdes osti nukkeja pikkuväelle, ja voimistelijat tulivat tarjollemaan tuomien kanssa. Kaikki jäsenet auttoivat, tavalla tai toisella jotta ottaa lämmin kiitos, vuoden viimeisenä tervehdyksenä. Myös teille kaikille hyvää uutta vuotta toivottaa seuran puolesta.

Lempi Mäkitie
Britta Simpsonin
usin kirja

UNELMAJUNALLA MEKSIKOOON
Hinta \$ 3.75

N. Y. S. NAISVOIMISTELIJAT
Yleinen kokous pidetään, tammik. 12 p. kello 8:00 illalla
School 96 St. 3rd Ave., N.Y.C. Sekä
Vuosikokous
Sunnuntaina, tammik. 21 p. kello 3 ip.
1707 3rd Ave. N.Y.C.
Kansalliseuroilla
Virkailijoiden valinta, tammik. 19 p. kello 7:30 illalla
Kahvitarjoilu
edenneitten Mrs. Kerttu Raas-Welshin muistolle.
VOIMISTELU JA LAULU
tammik. 19 p. kello 7:30 illalla
School 96 St. 3rd Ave. N.Y.C.

FINNISH STEAM BATH
1039 Madison Ave., New York, N.Y.
Puhelin LE 4-9686
Avoinna naisille tiistaina ja torstaina
kello 11 ap. - kello 11 illalla
Miehille maan-, keskiv., perjant., lauant., klo 11 ap. - klo 11 illalla

Edw. C. HALVORSEN, Inc.
HAUTAUSTOIMISTO
Perustettu 1849
Kappeli vapaasti käytettävissä
24 tunnin palvelus
Täydelliset ilmastointi laitteet
6310-13 8th Ave., Brooklyn, N.Y.
Puh. GEDNEY 5-2376 ja 5-2377

The Robert H. Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

SÄÄSTÄ AIKAA JA RAHAAT
Toimittu kaikki pankkiasiasi yhdellä kertaa samassa pankissa
Monipuoliseen palvelukseen kuuluu mm.
SHEKKITILI
SÄÄSTÖTILI
LOMAKLUUBI
JOULUKLUUBI
LIKKELAINAT
PERSOONALAINAT
VÄHITTÄISMÄÄRÄIN
KUNNELAINAT
TALLELUKSEKOT
MATKASHEKIT
PANKKISHEKIT
ULKOMAAN SHEKIT
PERITÄVÄT
U.S. SÄÄSTÖBONDIIT

THE FISHKILL NATIONAL BANK
Bacon, New York
Member F.D.I.C.
Cold springs, Fishkill, Bacon, Hopewell Junction, Brinckerhoff

FREDERIC HYVÄRINEN
oli pitkäaikaisen taudin murtamana New York Hospitalissa 8. jouluk. 1967.

Hänet haudattiin 23 p. River-Conn.

Hyvärinen oli syntynyt Oulussa Suomessa 72 vuotta sitten. Hänellä oli vaimo Irene ja kolme lasta David perheensä kanssa asuvat Georgetown, Conn.

Edesmenneen oli Raivaajan tilaaja yli 50 vuotta.

Ellis saaren historiaa

Joulukuun 31 p., 1892, avattiin Ellis saari New Yorkin kaupungissa siirtolaisten vastaanotto-asemaksi. Ennen sitä oli Castle Garden New Yorkin Battery puolesta, Manhattanin kärkeä, huolehtinut siirtolaisten vastaanotto. Se ei enää voinut ottaa vastaan niitä suuria siirtolaismassoja, joita viime vuosikymmenellä ja tämän vuosisadan alkuvuosina tulvi Yhdysvaltoihin.

Ellis saaren olivat alkuun peräiset hollantilaiset utussukkaat nimittäneet Oyster saareksi, ja sitten se sai nimen Gibbet saari, merirosvojen muakan joka hirtettiin siellä v. 1765.

Samuel Ellis, new yorkilainen kauppias, osti saaren 18:lla vuosisadalla. Myöhemmin saaren omistus siirtyi New Yorkin valtiolle. V. 1808 liitettiin hallitus osti saaren \$10,000:lla ja käytti sitä ammusten säilytyspaikkana v. 1890.

Saari oli siirtolaissamana vuosien 1892-1954 välisenä aikana ja sen kautta tuli maahan 16 miljoonaa siirtolaista - ennätysvuosina tuli noin kolme miljoonaa miljoonaa siirtolaista maahan.

Siirtolaisten vähentyessä hallitus rajoitusten takia ja lentokoneiden ottaessa laivojen paikan, suljettiin asema v. 1954. Hallitus ilmoitti saaren myytäväksi, mutta onneksi v. 1965 presidentti Johnson allekirjoitti laulun tekemisen Vapauden puolesta osalta Ellis saaresta kansallisen muistomerkkin. Sen jälkeen kongressi myönsi varat joilla kehitettiin saaresta kansallisen museo. Tämä tapahtui niiden miljoonien siirtolaisten kunniaksi, jotka saapuivat Ellis saaren kautta Yhdysvaltoihin ja ovat puolestaan olleet mukana rakentamassa USA:ta siksi suureksi maailmanvallaksi joka se on tänä päivänä.

Marcuksen juttu on vain yksi, mutta tähän asti suurin skandaali Lindsayn hallituksessa. Jo pitkän aikaa on esiintynyt useita vaikeuksia kaupungin hallituksen sisärenkaassa.

RAIVAAJA
on sopiva LAHJA omaisille Suomeen tai tähän maahan!
Allen Funeral Home
AMBULANSIPALVELU
Palvelu on tunnustusemme.
NEWFIELD, N. Y. - SPENCER, N. Y.
Newfield LN 4-3511 - Spencer 589-4900

NATHAN J. HOOSE & SON
AGWAY AGENCY
Your Home and Garden Center
Route 52, Fishkill, N.Y. 12524
Puh. 897-5620

Ketcham Motors, Inc.
FISHKILL, NEW YORK
CHRYSLER
PLYMOUTH
VALIANT
Phones: 896-6222 AX 7-8422

The Robert H. Auchmoody Funeral Homes
Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

SÄÄSTÄ AIKAA JA RAHAAT
Toimittu kaikki pankkiasiasi yhdellä kertaa samassa pankissa
Monipuoliseen palvelukseen kuuluu mm.
SHEKKITILI
SÄÄSTÖTILI
LOMAKLUUBI
JOULUKLUUBI
LIKKELAINAT
PERSOONALAINAT
VÄHITTÄISMÄÄRÄIN
KUNNELAINAT
TALLELUKSEKOT
MATKASHEKIT
PANKKISHEKIT
ULKOMAAN SHEKIT
PERITÄVÄT
U.S. SÄÄSTÖBONDIIT

THE FISHKILL NATIONAL BANK
Bacon, New York
Member F.D.I.C.
Cold springs, Fishkill, Bacon, Hopewell Junction, Brinckerhoff

Mielenosoituskulke Reader's Digestin artikkelin johdosta.

National Council of Senior Citizens jäsenet piketeeraavat Reader's Digestin kuukausijulkaisun kustantajan kodin edessä Pleasantville, N.Y. sen johdosta kun lehti julkaisi lokakuun numerossa väärin selostuksen Social Securitysta ja kieltäytyi julkaisemasta kirjoitusta, jossa tehtiin oikaisuja. Kuvassa olevat piketeeraajat olivat tulleet bussilla Washington D.C.:stä.

Maamme ilissä kaupungissa jossa Reader's Digestillä on konttori, oli joulukuun 11 päivänä mielenosoituskulkeita ja New Yorkissa 1,500 eläkkeellä olevaa henkilöä piketeerasi lehden paikallisen toimiston edustalla.

Piketeeraajat vaativat kustantajaa antamaan tilaisuuden vastata oikaisuvilla kirjoituksilla hänen lokakuun numerossa olleeseen artikkeliinsa "How Secure is your Social Security?" (Kuinka turvallinen teidän Social Securitynne on).

John W. Edelman, 2 miljoonaa nouseva seniorensalastaisten järjestön, National Council of Senior Citizens Councilin selosti ettei heillä ole mitään sitä vastaan, että lehti julkaisee omia mielipiteitään. "Mutta me vastustamme voimakkaasti Reader's Digestin toimituspolitiikkaa kun se kieltäytyy korjaamasta erehdyksiä ja vääristelyjä."

Reader's Digestin toimitustapaa on tuominneet Wilbur J. Cohen, Health, Education & Welfarein apulaisjohtaja; kongressimies Wilbur D. Mills, komitean puheenjohtaja ja monet muut arvovaltaiset henkilöt.

Lindsayn suosikki Mafian kavereita

NEW YORK -- Viime tiistaina tuli sensaatiomainen tieto, että yksi kaupunginjohtaja Lindsayn suojeleista ja pääapulaisista, James L. Marcus on pidätetty syytettynä lahjusten otosta, liittoutumisesta Mafian jäsenen kanssa.

Lindsay suhtautui uutiseen tyynesti ja asiallisesti, sanoen että jos Marcus on syyllistynyt lahjusten ottoon, hän on valehdellut sekä hänelle että kansalle ja tuottanut molemmille suuren pettymyksen.

Lindsay sanoi, että Marcus on pettänyt yleisen luottamuksen. Marcus oli yksi niistä jotka Lindsay itse nimitti yleiseen luottamustehtävään, vesijärjestelmän ja lämpö- ja sähkökomissiona.

Marcus ja Mafian Antonio (Tony Ducks) Corallo pidettiin viime maanantaina syytettynä neljän muun kanssa \$40,000 lahjusten otosta urakassopimuksissa.

Marcuksen juttu on vain yksi, mutta tähän asti suurin skandaali Lindsayn hallituksessa. Jo pitkän aikaa on esiintynyt useita vaikeuksia kaupungin hallituksen sisärenkaassa.

RAIVAAJA
on sopiva LAHJA omaisille Suomeen tai tähän maahan!
Allen Funeral Home
AMBULANSIPALVELU
Palvelu on tunnustusemme.
NEWFIELD, N. Y. - SPENCER, N. Y.
Newfield LN 4-3511 - Spencer 589-4900

Doane, Beal & Ames
FUNERAL SERVICE
HYANNIS - YARMOUTH
HARWICH
Tel. Hyannis - SPRING 5-0684

Danielson Oil Co.
POLTOÖLJY
RECAPPING
Danielson, Conn.

Chrysler - Plymouth - Valiant
myynti ja palvelu
BROODERIE KOLIA
PAUL W. ROPER & SONS
Puh. LO 4-2716
Ward Ave. Moosup, Conn.

Chrysler - Plymouth - Valiant
myynti ja palvelu
BROODERIE KOLIA
PAUL W. ROPER & SONS
Puh. LO 4-2716
Ward Ave. Moosup, Conn.

Chrysler - Plymouth - Valiant
myynti ja palvelu
BROODERIE KOLIA
PAUL W. ROPER & SONS
Puh. LO 4-2716
Ward Ave. Moosup, Conn.

TILLINGHAST - Hautaustoimisto
Danielson, Conn. Central Village
Tel. Prescott 4-3284 Tel. Logan LO 4-2147

R. A. TILLINGHAST - Puutavaraa
RAUTATAVARAA
MAALIA
MUURARIEN TARVIKKEITA
North Main St. Puh. PR 4-8588 Danielson, Conn.
Auki periahtaisin kello 8.

Jersey City, N. J.

ILMA ON KESÄINEN, vettä sataa ja on pimeä, pilvien päällä, "Aasian fluta" on ollut pohjoisosassa valtiota, mutta lääkärin sanoo että se muuttuu nyt valtion eteläosaan.

HUDSON KUNNAN welfare alkaa järjestämään asioita, sillä kunnalle annetaan ruokamerkkiä. Kaikki saadaan ehkä järjestettyä että merkkejä voidaan antaa joensuuhuhtikuussa. Niitä saa samasta paikasta josta annetaan Welfare apua, 100 Newkirk St. Siellä tarvitaan 6 uutta toimistijaa 2 ylivalvoja ja ne täytyy olla yliopistotutkinnon suorittaneita. Parilla alemmalla virkailijalla täytyy olla pari vuotta yliopisto-opinnoita.

Merkeillä saa ostaa kaikenlaista ruokaa mutta ei kahvia, teetä, kakaota, banaaneita eikä väkijuomia. Niillä saa ostaa kaikista ruokakaupoista, jos on 4 henkinen perhe jonka tulot on alle \$329.00 kuussa. Heille annetaan \$84.00 edestä ruokamerkkejä. Jos henkilö asuu yksin ja hänellä on vähemmän kuin \$100. tuloja kuukaudessa, hän saa merkkejä \$10.00 edestä.

VAPAATA KAHVIA JA donuts annetaan joulua ja uuden vuoden yönä väsyneille ajureille kaikilla valtion punitissa ja mitaus asemilla valtion teillä. Sitä saa kello 4:sta iltapäivällä, kello 8 aamulla.

KRAUSS kenkäkauppa - joka on Ocean Ave:lla ja on suomalaisille tunnettu - suuret näyteikkunat rikottiin eräänä yönä ja otettiin kengkiä ikkunalta.

IDA KORSU meni viettämään joulua poikansa Eino Salon perheeseen Conn. -M.N.

RICE FUNERAL HOME
ROCKLAND, MASS.
15 Webster Street
Puhelin
Triangle 8-0055

Wells Mobil Service
GASOLINIA - ÖLJY
Ulkko ja sisäkuoroja
Pattereita
Puhelin Prescott 4-3258
129 MAIN ST.
DANIELSON, CONN.

KUN OLETTE HENKISESTI MASENTUNUT - käykää
WHITE TOWER PACKAGE STORE
11 Academy St., Danielson, Conn.
Puh. Prescott 4-9323

TILLINGHAST - Hautaustoimisto
Danielson, Conn. Central Village
Tel. Prescott 4-3284 Tel. Logan LO 4-2147

R. A. TILLINGHAST - Puutavaraa
RAUTATAVARAA
MAALIA
MUURARIEN TARVIKKEITA
North Main St. Puh. PR 4-8588 Danielson, Conn.
Auki periahtaisin kello 8.

Raivaaja - Lauantaina, joulukuun 30p., 1967 - Saturday, Dec. 30, 1967***5

Martin edistää kauppasuhteita Suomi-U.S.A. kesken.

AINA SITÄ on uutisia kun on nuorisista kysymys. Mr. ja Mrs. Juusola, Dassel, Minnesotaa ovat julkaisseet tyttärensä, Mary Ellenin ja John Steven Davisonin kihlauksen. Mr. Davison on Waukeganin kasvatit, Mr. ja Mrs. Wayne Davisonin poika, 3046 North Ave. Morsian on University of Minnesota tutkinnon suorittanut saaden B.S. arvot englannin kielen aineesta ja toimii nyt tällä uralla Lake Linden, Michiganin korkeakoulussa. Sulhanen on viimeistä lukua kulta Michigan Technological University, Houghton, Michigan jossa hän on business major.

Hääpäivä määrättiin joulukuun 16 päiväksi.

JOEL VESANEN 2104 Linden Avenue on saanut Oral Roberts Universityn, Tulsa, Oklahomaan myöntämän arvokkaan stipendin. Hänen aineensa on biology.

NATIONAL HONOR SOCIETY WTHS junior-membership-listalla on 69 oppilasta, mukaan luettuna seniorit. Huomasin 4 suomalaista nimeä tässä joukossa, nim: Patricia Alto, David M. Dahlbacka, Philip C. Frantsi ja Brian V. Niemi.

IKÄVÄ ON MAINITA että yksi hyvin tunnettu ystäväme Carl W. Lehtinen, 65 v, 622 May St., kuoli Lake Worthissa, Florida. Mr. Lehtinen oli syntynyt lokak. 14 p. 1902.

Waukeganissa. Muistelemaan jäi yksi sisar Mrs. Saima Zupan ja kaksi veljeä, Heimo Lehtinen, Lake Worth Florida ja Edward Lehtinen, Waukegan. Vainajan vanhemmat, sisar Sigrid Lane ja veli, Elmer kuolivat aikaisemmin.

Mrs. Hanna Lehtinen, Mr. Lehtinen äiti, oli Co-operative Trading, Inc. ensimmäisen johtokunnan jäseniä. Muistotilaisuus vietettiin torstaina t.k. 7 päivänä ja hautaus oli vanhalla Oakwood hautausmaalla, johon monta suomalaista kätketty viime lepoon. -M.L.

KUOLLUT

MRS. HILJA M. (Koskinen) LAITINEN, 74 v., 316 Water St., Clinton, kuoli keskiviikkona Clintonin sairaalassa lyhyen sairauden jälkeen. Mieheensä Andrew A. Laitinen on kuollut aikaisemmin.

Mrs. Laitinen oli syntynyt Suomessa ja asui täällä lähes 40 vuotta.

Lähinnä jäi kaipaamaan poika, George A. Laitinen, Wilbraham; veli, George Koskinen, Suomessa; sisar, Mrs. Minnie Salmen, West Boylston, sekä paljon muita kaukaisempia sukulaisia.

Muistotilaisuus pidettiin perjantaina. Vainajalle toimitaan polttohautaus Worcesterissa.

Muutama sana SAUNASTA

Viime aikoina suomalainen sauna on voittanut mainetta kautta maailman. Sauna on yksi niistä symboleista joista Suomi tunnetaan -- muut ovat Sibeliuksen, Olympiakisojen yleisurheilijat, maratoonarit, suomalaisen sisu ja se, että Suomi maksaa velkansa. Olemme tästä kaikesta iloisia.

Mutta on yksi asia joka panee suomalaisen veremme kiehumaan. Syy on se, että kaikenlaiset dollarin tavoittelijat ovat kiiruhtaneet valmistamaan "saunoja" jotka todella ovat saunan irvikuvia. Ne ovat ainoastaan hautomalaatikoita joista ei saa kylliksi kuumuutta ja jotka eivät vastaa saunan tarkoitusta.

Kuten jokainen saunantuntija tietää, on sauna rakennettava siten että siellä saa kuivaa ja haluttaessa kosteatkin kuumuutta.

Lapsuudessamme olemme tunteet saunan, ensin puilla lämpivän, myöhemmin öljyllä ja kaasulla. Nyt on tullut käyttöön sähköllä lämpivät saunat jotka ovat helpompia ja käytännöllisiä nykypäivän olosuhteissa.

Yhtälailla on kulkenut tämän kehityksen mukana ja se on kokemuksen perusteella tehnyt parannuksia ja korjannut heikkouksia joita ilmeni sähkökuukaan käytössä ja on nyt löytänyt sähkölangan, johdon ja katkaisijan joka kestää sen suuren kuormituksen (750 astetta kuukaudella) jota tarvitaan kun sauna lämmitetään kunnolla.

Sähkösaunan lisäksi valmistamme myöskin puilla, öljyllä ja kaasulla lämpiviä saunoja.

Kun suunnittelette saunaa - hyvää saunaa - ottakaa yhteys meidän liikkeeseemme, jossa teitä palvelevat oikeat sauna-asiantuntijat.

HYVIEN POLTOAINEIDEN KOTI
MacDONALD FUEL CORP.
1158 Main St. - Hanson, Mass.
Puh. CYpress 3-2184
N. E. Koksa - Gulf polttoöljyä
D. & H. Kolia

ALVIN R. REID
INSURANCE AGENCY INC.
Main Street
So. Hanson, Mass.
Cypress 3-6336
3-6441
Kiinteistöjä ja kaikenlaisia vakuutuksia

W. S. PIKE FUNERAL SERVICE
HAROLD N. PIKE, Director
61 Middle Street
GLOUCESTER, MASS.
Tel. 884-W
Konttori avoinna
völlä ja päivällä

Onnellista Uutta Vuotta

THE PETERSON CO., INC.
25 WILLOW ST.
FITCHBURG, MASS.

FITCHBURG

JA YMPÄRISTÖ

Raivaaja ilmestyy ensi viikolla Juhlapäivän takia ainoastaan kaksi kertaa; keskiviikkona ja lauantaina.

Kirjeenvaihtajat, uutistenlähettäjät ja ilmoittajat, ottakaa poikkeusaika huomioon!

Oletteko muistaneet hoitaa autonne rekisteröimisen ensi vuodelle? Aikaa on enää lauantapäivä, sillä autoa ei saa ajaa jälkeen keskiviikon, joulukuun 31 päivänä ellei tuulilasia ole kiinnitetty uutta rekisteröintimerkkiä.

Rekisteröintikonttori on Fitchburgissa avoinna vielä lauantaina puoleen päivään asti ja Bostonin, Brocktonin, Lowellin, Lynnin, New Bedfordin, Pittsfieldin, Springfieldin sekä Worcesterin toimistot kello 5 asti lauantaina iltopäivällä.

Autojen rekisteröintilaittoja ei tarvitse uusia, ainoastaan uusi rekisteröintimerkistö täytyy olla autossa uuden vuoden alkaessa.

Ensi sunnuntai on tämän vuoden viimeinen päivä, mutta se on myös samalla siitä erikoinen, että se on tämän vuoden 53:s sunnuntai. Tämän vuosisadan aikana sattuu enää neljä kertaa, että samaan vuoteen mahtuu 53 sunnuntaita. Nämä vuodet ovat 1972, 1978, 1989 ja 1995.

Westminsteriläisiä opiskelijoita on saapunut joululomalle, Massachusetts yliopistosta tulivat kotiin David Kamila ja Miss Linda Kamila, joiden vanhemmat ovat Mr. ja Mrs. Adolf Kamila, 41 East Road; sekä James Keurulainen, Mr. ja Mrs. Toivo J. Keurulaisten poika, 23 Church St.

Northeastern yliopistosta saapui Miss Evelyn Seppelin, Mr. ja Mrs. Donald K. Seppelin tytär, 30A Worcester Road.

Koulubussien, perävaunulisten kuorma-autojen ja muiden raskaiden moottoriajoneuvojen kuljettajat joutuvat viiden kuukauden sisällä hankkimaan erikoisen ajokortin (License) itselleen sillä Massan valtio tulee liittovaltion määrämien valtiotietojen alaiseksi.

Tavallisella ajokortilla on lupa ajaa henkilöautoa ja alle viiden tonnin kantoista kuorma-autoa. Raskaampien ajoneuvojen kuljettamiseen vaaditaan kesäkuun 1 päivään asti ajokortin lisäksi työnantajalta todistus, että ajuri on kykenevä kuljettamaan hallinnassaan olevaa ajoneuvoa. Kesäkuun 1 päivän jälkeen vaaditaan jo, että raskaiden ajoneuvojen kuljettajilla erikoistutkinnoa kautta saatu ajolupa.

UUTISILMOITUKSIA

WORKERS' CREDIT UNIONIN (Työläisten Luottoyhdistyksen) vastakirja 17855 on kadonnut ja maksut sitä vastaan on lopetettu. Fitchburgissa, Mass. Jouluk. 28, 1967. Workers Credit Union.

SUOMALAINEN SAUNA
348 Elm St. Saunamme on auki torstaina klo 4-10, perjantaina 2-11 ja lauantaina 10 ap.-12 ill. sunnuntaisin klo 9-12 aam. Puh. DI 2-5514. Esta ja Arvo Arjanen, omist.

ERNIE'S FURNITURE CO.
Ainoa suomalainen huonekaluliike Fitchburgissa ja ympäristössä. Uuden Co-op Autohallin vieressä-1066 Main St. Ernie Koski, om.

Perustettu 1888
Puh. Diamond 5-4324
SAWYERIN
Hautausseurasto
Tunnollinen palvelu
PARKKAUSTILA VARATTU
12 Brook Street, Fitchburg

Bosk Hautauskoti
• Kaunis ja parhaiten varustettu hautausseurasto, jolla on oma parikkaualue toimiston vieressä.
• Sijaitsee keskeisellä paikalla, johon on helppo päästä autolla tai bussilla.
• Monenlaisia, eri hintaisia palveluksia, joista jokainen varminkin löytää heidän mahdollisuuksiensa sopivan.
• Kehotamme teitä vierailmaan hautauskotiimme. Tulemme antamaan teille mitä ystävällisintä ja viipytintä palvelusta, kuten ovat suuret ne lukuisat henkilöt, joita meillä on tähän saakka ollut kunnialla, heidän suuren surunsa hetkellä.
85 Blossom St., Fitchburg, Mass. Puh. 342-5635

Fitchburgilainen sotilas kaatui Vietnamin sodassa

Pfc. Earl E. Tyree

Fitchburgilainen sotilas Earl E. Tyree, 20, kuoli Vietnamin sotatapahtumissa viimeperjantaina, tietojen mukaan jotka hänen vaimonsa, Mrs. Flora E. Tyree sai viralliselta taholta.

Mrs. Tyree sai tiedon miehensä kuolemasta Fort Devensin kettäpöydästä. Tyreet olivat menneet naimisiin vajaat kaksi kuukautta sitten.

Kuollut sotilas oli Mrs. Katherine Tyreen (O'Brien), 114 Green Street, ainoa lapsi, Earl E. Tyree syntyi Fitchburgissa tammik. 15 p. 1947. Hän kävi Leominsterin ammattikoulun ja työskenteli Independent Lock yhtiön tehtaassa ennen kuin hän sai kutsun armeijaan.

Nuori vaimo joka nyt jäi leskeksi sai viimeisen kirjjeen mieheltään viime keskiviikkona.

Tämä on viides fitchburgilainen joka on kaatunut Vietnamin sodassa. Toiset ovat: Ilmavoimien kapteeni Charles E. Toffery, Mariini kapteeni Paul Francis McNally, Armeijan Sp/4 Thomas A. Deschenes ja Kersantti Guy Ford Snyder.

DeBONIS THE FLORIST
Kukkia kaikkiin tilaisuksiin
900 MAIN ST., FITCHBURG
Puhelin DI 5-4327

KESKUSTASSA SIJAITSEVA
FRANK H. MILES COMPANY
1158 MAIN ST., HOLDEN, MASS.
Hautausseurastuksia vuodesta 1898

SAFETY FUND NATIONAL BANK
FITCHBURG
ja enemmänkin kun annatte meidän järjestää seuraavan uuden autonne rahoituksen.

ARON Sex-Link Kananpoikia
Mass. (U.S.) hyväksyttyjä pullorum-vapaiksi
ARO'S POULTRY FARM
Elm Street, West Townsend, Mass. Puh. Townsend 701

CORNWELL MEMORIAL CHAPEL
ARVOKAS HAUTAUSPALVELU
Center Street Tel. 295-1810 Wareham, Mass.

los tahdotte todellista valmiiksi leikattua
LIMPPUA
maistakaa
KASANOFIN
valmistamaa leipää

LUOTETTAVA JA NOPEA RESEPTIPALVELU
Orthopedic ja sairaalatarpeita
VOITÄ
KAINALOSAVUJOJA - KÄVELYKEPPEJÄ
JOHNSON PHARMACY
Walter F. Duddy
30 NASON ST. TW 7-2832 MAYNARD, MASS.

Ulkomailla olevien Suomen kansalaisten äänestys-oikeus

Vuoden 1968 tasavallan presidentin valitsijamiesvaalit toimeenpannaan ulkomailla tammikuun 2.-12. päivien välisenä aikana. Yhdysvalloissa äänestyspaikkoina ovat Suomen Washingtonissa oleva suurlähetystö, New Yorkin ja San Franciscon pääkonsulivirastot, Los Angelesin konsulivirasto sekä Chicagon kaupallisen sihteerin virasto.

Ulkomailla voivat vaaleihin osallistua ne Suomen kansalaiset, jotka jonakin kolmena viimeisenä vaaleja edeltäneenä vuonna on henkikirjoitettu Suomessa ja jotka 31.12.1967 mennessä ovat täyttäneet 21 vuotta.

Ulkomailla voi äänestää vain vaaliohjeella, jonka jokaisen äänioikeutetun on äänestämistä varten hankittava itse asianomaiselta vaalilautakunnalta. Lisäksi äänestäjän on esitettävä vaalitoimituksella Suomen viranomaisen antama ulkomaanpassi tai muu hänen henkilöliisyyttä osoittava selvitys.

Embassy of Finland
1900 Twenty-fourth St. N.W.
Washington, D. C. 20008

Paperityöläisten lakko jatkuu

Fitchburgin paperityöläisten lakossa, joka on kestänyt 50 päivää, ei tässä vaiheessa vielä ole näkyvissä mitään sopimukseen viittaavaa, joten lakko jatkuu.

Viimeinen neuvottelu oli joulukuun 19 p., ja se oli tulokseton.

Thomas F. McNally, liittovaltain neuvottelija, oli Fitchburgissa keskiviikkona, mutta ei päässyt neuvottelemaan lakkoilaiden tai tehtaan johtajien kanssa.

Seuraava neuvottelu odotetaan järjestettävän tammikuun ensimmäisellä viikolla.

LÄHETYSSEURAKUNTA

Ensi sunnuntaina on sunnuntai kello 9:30 ja aamujumalanpalvelus kello 10:45. Illalla vietetään seurakunnan vuotuisia juhloja. Illalla on tarjolla kello 6 ja illallisen jälkeen suoritetaan uuden vuoden ohjelmaa.

Tiistai-iltana on viikko-illan hartauskoti kello 7:30 jonka jälkeen kahvitarjoiluun järjestävät Mrs. Onni Forsell, Mrs. Alma Lahti ja Mrs. Bertha Keskinen.

Torstaina on seurakunnan työkokous kello 7:30. -Kv.

Worcester, Mass.

PARAS TAPA viettää loppiaista on mennä Naisten kerhon kahviloissa tammikuun 6 päivänä Hilda Soinin asunnolle, 26 Lincoln St., lähellä Lincoln Sq. Mrs. Pauline Jäppinen ja Hilda Soini kustantaa kerhon kahviolet.

KAUPUNKI MENETTI etevän poliisipäällikön, James Trainorin kun hän sai äkillä sydänhalvauksen ja kuoli kello 2 aiana viime keskiviikkona, 61 vuotiaana. Tilapäisenä päällikkönä tulee olemaan George O'Neill, joka toimii siksi kunnes uusi päällikkö nimitetään johonkin aikaan ensi vuonna.

TUNTUU SILTÄ, että kevät on tulossa kun lämpömittari on näyttänyt lähes 50 astetta viime viikon loppupuolelta asti. Vuon länsivaltiot saavat runsaasti lunta, me täällä Massassa saamme nauttia kevät-ilmasta.

TÄÄLLÄ ALKAA tämä vanhempi polvi suomalaisia hiljaksen pienenevään. Viime viikon alussa kuoli Mrs. Matilda Himottu, 79 vuotias, joka ennen aikaan otti osaa seuran toimintaan. Hänen miehensä Albert kuoli vuosia sitten.

Viime torstaina kuoli Hugo Francis, 67 vuotias, 43 Edgewood Drive, Holden. Hän jäi eläkkeelle kolme vuotta sitten Norton Co:sta. Jälkeen jäi vaimo Ingrid (Ostman); poika Carl ja tytär Helen; neljä veljeä ja kaksi sisarta.

Hän oli syntynyt Cambridge, Mass. Vainaja haudattiin Nordgren toimistosta lauantaina. Pastori Helman toimitti viimeisen palveluksen. Hautaus oli Paxtonin memorial parkissa.

PASTORI NILO TUOMENOKSA, 74 vuotias. 8 Channing St., entinen lähetysseuran pappi täällä kuoli Helsingissä. Jälkeen jäivät täällä vaimo Signe; poika Lee; kaksi tytärtä, Miss Salmi ja Mrs. Rajja Saari Suomessa.

NIKU HALLILA on toipunut niin hyvin, että hän lähti viettämään joulua Esko-pojan luokse Washingtoniin. Hän lähti täällä viime lauantaina bussilla. Vierailu virkistää -- good luck!

LUNTA SATOI 4 tuumaa lauantaiamuna vaikka sääiteod ennustivat poutaa. Lumi antoi joulutunnelmaa ja lapsilla oli hyvä tilaisuus kokeilla uusia kelkkojaan. Kyllä Farmarin almanakka oli oikeassa, sillä sen ennustus oli, että saadaan valkoinen joulu.

ERÄS VANKILASSA OLEVA lähetti tuomarille joulukortin johon hän oli kirjoittanut: Ollis hauska joulu jos minä olisin siellä ja sinä olisit täällä. Toivossa eletään.

LUXURY HEATING THE ECONOMY WAY!
NEW STEWART-WARNER WINKLER OIL FURNACE and NEW WINKLER LP BURNER
Economy twins—this handsome, compact, efficient new furnace plus the Winkler LP (Low Pressure) Burner save you fuel bills as much as one half... while you enjoy real luxury heating. See it today!

PHONE TODAY
Phone Fitchburg 3-6466
UNION
99 Rollstone St. Fitchburg

"Jousia silloin kun tarvitsette niitä"
WOODWARD'S SPRING SHOP, INC.
JOUSIA JA JARRUJA
Co-Max ja Lockheed osia - Pyörien suoristamista
111 McGrath Hwy. Tel. PR 3-1200 - 3-1201 QUINCY, MASS.

QUINCY SAVINGS BANK
1374 HANCOCK STREET - 371 HANCOCK STREET
QUINCY, MASS.
Auki kello 9 ap. - kello 3 ip. maanantaista perjantain iltopäivään
Auki torstaisin klo 5:30 - 7:30 illalla.
Säästö- ja klubitilejä - Kiinne ja persoonallaisia

HETI SAATAVANA
Kirjoituskoneita
Matkakirjoituskoneita
Kalkulaattoreja
Kirjainpöytäkirjoja
LASKUKONEITA
Käytettyjä koneita
Koneita vuokrataan
Toimistohuonekaluja
Jäljennöskoneita
SMITH BROTHERS
306 Sumner St. DI 2-7876 Fitchburg, Mass.

CHRISTIE and THOMSON
OF FITCHBURG, INC.
Autotarvikkeiden ja kaikenlaisten moottorikoneiden välittäjät.
Pitkäaikaisella palveluksella olemme luotettavimpia meidän.
Puh. DI 3-3746
Lunenburg St., Fitchburg, Mass.

Boston, Mass.

MRS. JENNY HARRI, 32 Belmont St., kaatui kun hän lähti lääkäriin konttorista Oak Ave:lla ennen joulua ja seurauksena oli, että ranteen luut murtuivat. Jenny meni takaisin lääkäriin puheilla jossa käsi pantiin kipsiin.

MRS. HELMI MARTILLA sai viettää joulun Hahnermann Hospitalissa. Hänet vietiin sinne viime perjantaina kun oireet näyttivät keuhkokuumeelta, mutta x-ray-kuvat osoittivat että vain oli henkitorven tulehdusta. Helmi pääsi pois sairaalasta viime torstaina.

TIISTAI OLI vaihtopäivä kauppoissa, sillä monet joululahjat piti vaihtaa monista eristä. Miehet etenkin, jotka eivät pitäneet sopimattoman värisistä solmioista ja padoista, saivat valita mieluisensa mallin ja värin.

VEISI ON SE AINE, josta meidän kaikkien elämä riippuu. Ja se sama aine tuottaa ja on tuottanut suuria ongelmia kaupungeille ja kylille tällä alueella. Esimerkiksi naapurikylä Shrewsbury jonka vesivaroa tulee 5. kaivosta jotka tuottaa 2,84 miljoonaa galloniaa vettä päivässä, joka ei tule riittävästi vuonna 1970 jolloin tarvitaan 1 miljoonaa galloniaa lisää päivässä. Vuonna 1980, jolloin väkiluku saavuttaa noin 25,000 henkilöä tarvitaan noin 6 miljoonaa galloniaa vettä päivässä. Kylän virkaalliset ovat hankkineet kuulusan insinööri Metcalf & Eddy tutkimaan tilannetta. Veden käyttöön lisäätynyt huomattavasti viimeisinä vuosina. Auto-maattiset pesukoneet ja uima-altaat ovat syynä veden lisääntyvään kulutukseen.

Vuonna 1955 keskimääräinen perhe käytti 64 galloniaa vettä päivässä. Vuonna 1966 se oli 81 galloniaa vettä päivässä. Tilasto osoittaa että Shrewsburyn väkiluku tulee olemaan 48,000 vuonna 2010 ja vettä käytetään noin 12 miljoonaa galloniaa päivässä. Mistä se tarvittava vesi tulee, on vielä vaikea tietää. Tämä tärkeä vesikysymys on joka kylän ja kaupungin ongelma. Vettä tuhlataan monella eri tavalla, sillä monet ihmiset eivät ymmärrä mikä tilanne oikein on. Jos sellainen aika tulee, että vettä pitää ostaa gallonan astioissa ja maksaa korkea hinta kallista aineesta, sitten vasta kansa huomaa miten kalteisarvoisia ovat meidän nykyiset vesilaitoksemme. Toivotaan, että kansa oppii käyttämään tätä elämännestettä huolellisesti sillä ilman sitä on meidän elämäme tuomittu.

YKSI ALA mitä naismaailma ei ole valloittanut miehiltä on sikarinpolto. Sikareita polttaa noin 15 miljoonaa miestä mutta tällä alalla on naisten lukumäärä vain 100,000.

Nykykainen Sähkö urku
Ystäväillinen suomalaisen palvelija
TLAVA KAPPELI
Mr. Conditioned
HANNEL Funeral Home
8688 Copeland Street
Quincy 69, Mass.
TEL. PR. 3-3773